

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 484

Poznań, sobota dnia 22 października 1932

Rok XXVII

Poznań, 21 października.

Niższy koszt kredytu

Obniżenie stopy dyskontowej i lombardowej Banku Polskiego z 7 i pół na 6 proc., wzgl. z 8 i pół na 7 proc. przy równoczesnym obniżeniu najwyższej dopuszczalnej granicy stopy procentowej, jaką pobierać mogą osoby prywatne przy udzielaniu pożyczek, z 15 na 12 proc. jest doniosłym wypadkiem w dziedzinie stosunków, panujących obecnie na naszym rynku kredytowym.

Stopa dyskontowa Banku Polskiego utrzymywała się na dotychczasowym poziomie 7 i pół proc. przez przeszło dwa lata, od dnia 3 października 1930 r. Wówczas podskoczyła o jeden procent, gdy obecna obniżka schodzi w dół poniżej ówczesnego poziomu do 6 proc. Jest to najniższa dotąd stopa w historii Banku Polskiego.

Bank Polski ostatniem swem zarządzeniem przyłącza się do akcji ogromnej większości zagranicznych instytucji emisyjnych, które w ostatnim czasie również obniżyły bardzo znacznie swoje stopy dyskontowe. Wytworzyła się wskutek tej akcji zniżkowej sytuacja tego rodzaju, że stopa dyskontowa Banku Polskiego była najwyższą (poza Albanją i Bułgarią) w świecie.

Jeżeli nasza instytucja emisyjna odciągała się ze zmianą swej polityki dyskontowej, było to w pewnej mierze dyktowane względami na naszą sytuację walutową. Wysoka stopa dyskontowa i procentowa w Polsce mogła bowiem przyciągać kapitały z zagranicy i częściowo je też przyciągała. Ponieważ dzisiaj złotemu nie grożą poważniejsze niebezpieczeństwa dzięki zwiększonemu pokryciu kruszcowo-dewizowemu, Bank Polski mógł łatwiej zdecydować się na swój krok.

Rola stopy dyskontowej w Polsce różni się zasadniczo od roli, jaką ona spełnia w krajach zachodnio-europejskich. Tam kształtuje się ona pod wpływem faktycznych stosunków na rynku kredytu krótkoterminowego. Jeżeli prywatna stopa procentowa spada lub się wznosi, i stopa dyskontowa instytucji emisyjnej wykonuje te same ruchy w dół lub w górę, przyczem zwykle utrzymuje się na poziomie nieco wyższym, niż stopa procentowa. Z drugiej strony oficjalna stopa dyskontowa reguluje rozmiary obrotu kredytowego, gdyż jej podniesienie przyczynia się do kurczenia tych obrotów, a obniżanie do ich zwiększenia. Jednym słowem stopa dyskontowa na zachodzie jest jednocześnie wyrazem stosunków kredytowych i ich regulatorem.

W Polsce natomiast istnieje taka rozpiętość między stopą procentową na prywatnym rynku kredytowym (poza-bankowym), a oficjalną stopą dyskontową, że o wzajemnym oddziaływaniu tych dwóch rynków niema mowy. Prywatny dyskonter zupełnie nie ogląda się na politykę dyskontową Banku Polskiego, który nie może w pełni zaspokoić potrzeb kredytowych kraju. Toteż wobec postanowień ustawowych prywatna stopa procentowa (poza-bankowa) zawsze utrzymywała się powyżej 100 proc. ponad oficjalną stopą dyskon-

Śmierć pod gruzami walącego się sufitu

Echa strasznej katastrofy, w St. Margreten w Szwajcarii — Dziesięć osób poniosło śmierć, kilkanaście jest ciężko rannych, a kilkadziesiąt leży

Genewa, 21. 10. (Tel. wł.) Wczorajsza katastrofa zarwania się sufitu w składnicy rolniczej w St. Margreten (pisaaliśmy już o tem pokrótce w porannym wydaniu — Red.) należącej do spółki rolniczo-handlowej pociągnęła za sobą śmierć 10 osób.

Prace nad uprzątnięciem gruzów na miejscu strasznej katastrofy są na ukończeniu. Jak donoszą, zdołano już wydobyć wszystkie zwłoki nieśczęśliwych ofiar. Obok 10 zabitych kilkanaście osób jest ciężko rannych, a około 25 odniosło lżejsze obrażenia. Wśród zabitych znajduje się kilka kobiet wszystko przeważnie matki kilkorga dzieci, które pracowały na utrzymanie rodzin.

Co do przebiegu samej katastrofy nadchodzą wiadomości, stwierdzające, że część ofiar została zabita na miejscu przez spadające belki i krzyżaki sufitu, oraz istną lawinę cegieł i gruzu. Część natomiast uległa przygnieceniu ciężarem spadających worków z kukurydzą i jęczmieniem i wyzionęła ducha w strasznych męczarniach, bowiem wielu ciężko rannych, nie mogąc się wydobyć powoli dogorywało.

Zaczątkiem katastrofy było oberwanie belki, znajdującej się tuż nad

wejściem z powodu nadmiernego ciężaru wspomnianych już worków z jęczmieniem i kukurydzą. Pod ich naporem belka pękła i w tej samej chwili zaczęły spadać worki ułożone na składnicy, a niebawem zerwała się część poddasza.

Znajdujące się w pobliżu zapasy paszy dla bydła i koni wraz z pękającymi częściami muru wytworzyły tak gęste chmury kurzu, że w pierwszej

chwili trudno było wogóle dojść do miejsca katastrofy. Nim zdołano zorientować się, większa część osób znajdujących się w sali legła pod gruzami lub została pokryta ciężarem spadających worków i zapasów zboża, oraz paszy.

Towarzystwo, do którego należała składnica powstało dopiero przed rokiem i poprzednio miało swoją siedzibę w Bernie.

Herriot o polityce zagranicznej Francji

Poufne posiedzenie komisji do spraw zagr. — Komunikat o wyniku posiedzenia

Paryż, 21. 10. (PAT.) Premier Herriot wygłosił przed komisją spraw zagranicznych dłuższe przemówienie na temat polityki międzynarodowej Francji. Premier zwrócił się do członków komisji z wezwaniem, aby zechcieli uważać udzielone informacje za całkiem poufne. Przewodniczący Francois Albert zreagował i podpisał komunikat tej treści:

„Komisja postanowiła ogłosić z

podpisem swego przewodniczącego komunikat, który zawiera jedyne informacje, za jakie gotowa jest, jak również i rząd, ponosić odpowiedzialność.

Min. spraw zagranicznych przedstawił szczegółowy przegląd reklamacyj w sprawie równości praw: notę niemiecką, odpowiedź francuską i rozmowy, prowadzone w Londynie. Dla uzasadnienia swego poglądu, premier przedstawił akta rządowe, dowodzące, że przyłączył się bez żadnej ukrytej myśli do prac konferencji rozbrojenowej. Dalej oświadczył, iż pracuje obecnie nad propozycjami, za pomocą których Francja wykaże swą chęć sunięcia się jak najdalej na drodze rozbrojenia, tak daleko jak na to pozwoli troska o bezpieczeństwo, zagwarantowane wszystkim narodom art. 8 paktu. Herriot oświadczył, że rząd francuski dążył zawsze i nadal będzie dążył do obrony polityki Ligi Narodów.

Paryż, 21. 10. (PAT.) „Le Journal” podaje bliższe dane o przebiegu posiedzenia komisji spraw zagranicznych.

M. i. dep. Rollin zwrócił uwagę premiera na francusko-niemieckie stosunki handlowe i zauważył, że na podstawie traktatu z 1927 r. bilans handlowy Niemiec osiągnie na rynku francuskim z końcem roku, mimo polityki kontyngentowej, nadwyżkę w wysokości 2 miliardów franków, gdy eksport francuski do Niemiec spadł z 5 600 milionów franków w r. 1928 do 978 milionów fr. w pierwszych miesiącach 1932 r. Wobec tego Rollin zapytuje, czy nie należałoby raczej w tych warunkach znieść tę umowę.

Uznając całkowicie słuszność uwag, premier oświadczył:

„Nie posunę się aż do anulowania umowy. Francja osiągnie te same rezultaty za pomocą mniej brutalnych metod przeprowadzając rewizję umów drogą dekonsolidacji taryf celnych.”

Niedoszła dyktatura

Berlin, 21. 10. (PAT.) „Der Deutsche” ogłasza rewelację w sprawie zamiaru pewnych grup hitlerowskich zdobycia władzy za pośrednictwem prezydenta Hindenburga.

Plany te wyłoniły się na początku bieżącego roku i zmierzały do tego, aby obalić gabinet Brueninga i wprowadzić dyktaturę. W tym celu miano wymusić na prezydencie Hindenburgu podczas jego pobytu w Neudeck obalenie gabinetu i obsadzenie tek nowymi ludźmi. Dziennik przypuszcza, że min. Reichswchry wiedziało o tych zamiarach.

Bez broni wśród puszczy afrykańskich

Tragiczne przejścia cudem wyratowanej karawany podróżnika Reimanna

Londyn, 20. 10. (Tel. wł.) Jak donoszą z Damaszku (Syria) przybyła tam w tych dniach karawana samochodowa, która zdołała przypadkowo uratować kilkanaście osób przed niechybną śmiercią w puszczy afrykańskiej.

Znaleziono w drodze powrotnej w puszczy inną karawanę samochodową. Jak się okazało, należała ona do podróżnika Reimanna, który samochodem zamierzał przebyć puszcze, co mu się jednak tylko w części udało. Około 300 klm od Damaszku nagle auta

Reimanna uległy wypadkowi, przyczem uszkodzenia nie można było naprawić wskutek zasy pyłkowej i burzy. Ponadto karawana z powodu braku broni palnej oraz innych środków obronnych skazana była na długie i natarczywe ataki dzikich bestyj, grasujących w okolicy.

Wszyscy byli wyczerpani do ostatnich granic, zwłaszcza z powodu braku wody i znajdowali się u kresu sił. Swoje wyratowanie zawdzięczają niezwykle szczęśliwemu zbiegowi okoliczności.

Decydując się na ten krok, Bank Polski widocznie wychodził z założenia, że istnieją obecnie odpowiednie przesłanki psychologiczne dla pełnego powodzenie jego akcji. Ogólne obniżenie stopy procentowej jest bowiem wyrazem wzrostu wartości kapitału pieniężnego, a przytem liczy się na pewne uspokojenie w kołach oszczędzających. Zresztą nie można też żywić obaw, by lokaty pieniężne pod wpływem tego zarządzenia i jego następstw miały uciekać zagranicę, bo tam stopa od wkładów jest znacznie niższa, niż w Polsce.

Celem obniżenia stopy dyskontowej jest oczywiście potanień kosztów produkcji w Polsce i powiększenie zdolności konkurencyjnej naszej produkcji na rynkach zagranicznych. Cel ten tą drogą niewątpliwie będzie w pewnej mierze osiągnięty. Chodzi tylko o to, by wyciągnięto odpowiednie z niego konsekwencje i dostosowano do niższej stopy dyskontowej Banku Polskiego również wysokość stopy procentowej od kredytów w innych instytucjach kredytowych. Tego wymaga bezwzględnie nasze życie gospodarcze.

Nowe zarządzenie Banku Polskiego powitane będzie zatem z zadowoleniem przez tych, którzy uczestniczą w legalnym obrocie kredytowym. Zarządzenie to należy uważać za pierwszy krok w kierunku zmiany stosunków na rynku kredytowym. Niewątpliwie bowiem pójdzie za nim i obniżenie stopy procentowej od udzielonych przez banki kredytów.

Bank Polski zaopatruje w kredyt tylko instytucje bankowe i pewne kółka przemysłowe (ostatnio również rolnicze, ale w ramach specjalnych), ustalając zgóry pewne kontyngenty, których nie przekracza. Z tych więc względów stopa dyskontowa nie może wpływać na rozszerzenie rozmiarów udzielonych przez Bank Polski kredytów, ani też na kształtowanie się ogólnego rynku kredytowego.

Natomiast wysokość stopy dyskontowej nie jest obojętna tym, którzy z kredytu w Banku Polskim korzystają, a więc instytucjom bankowym i przemysłowi, a pośrednio i różnym innym kołom gospodarczym, które stanowią klientelę licznych prywatnych instytucji kredytowych.

Po częściowych wyborach do senatu francuskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryż, w październiku.

Wynik częściowych wyborów senackich, które ostatnio odbyły się we Francji, nie przyniesie żadnych zasadniczych zmian politycznych. Zanim jednak go omówimy, przypatrzmy się bliżej samej procedurze głosowania.

Senat francuski jest podzielony na trzy części: A, B, C. W obecnej chwili, wybory dotyczyły senatorów, których nazwiska znajdowały się w środku alfabety. Każdy senator jest wybierany na lat 9. Co trzy jednak lata odbywają się częściowe wybory do pałacu Luksemburskiego, odnawiając jego trzecią część, czyli 111 mandatów. Wysokie bowiem zgromadzenie, liczy 314 członków.

Wobec zwycięstwa lewicowego przy wyborach do izby, panowało ogólne przekonanie, iż siły radykalno-socjalistyczne wzmocnią znacznie w senacie pozycję t. zw. kartelu. Tak jednak się nie stało. O ile bowiem lewica radykalna senatu, na której czele stoi p. Bienvenu-Martin pozyskała 9 nowych senatorów, to jednak ich istotne przynależności polityczne, zbliżone są bardziej do radykałów narodowych, a powiemy nawet do ugrupowań umiarkowanych, niż do doktryn międzynarodowych, drogiej socjalizmowi.

Na plan pierwszy wysuwa się wyboresza porażka socjalistyczna. Kampania senacka francuskiej II. międzynarodówki była bardzo energicznie prowadzona. Ludziła się ona, iż pozyska, dzięki pp. Locquin, Bracque oraz Bedouce, nowych senatorów, jakkolwiek zasadniczo pogardliwie zawsze odnosi się do wysokiego zgromadzenia. Tymczasem socjaliści nie tylko, że nie zdobyli nowych członków, ale w dodatku z dwóch wygasających mandatów, zachowali tylko jeden.

Można śmiało powiedzieć, iż cechy charakterystyczne ostatniego głosowania, stanowi pewne odwrócenie się od t. zw. kartelowych kombinacji z socjalistami, a przechylenie się raczej do idei unji narodowej. Ani bowiem p. Licien Saint, rezydent generalny w Maroku, ani p. Rodart, wielki właściciel ziemski, jakkolwiek obrani pod znakiem radykalizmu, nie będą prowadzili w pałacu Luksemburskim polityki demagogicznej i kokietyjacej socjalizm. Dlatego też pozyskanie przez partię radykalną kilku mandatów, nie zmieni bynajmniej ogólnej polityki senatu.

Po ostatnich wyborach ustawodawczych, które dały niezaprzeczoną większość lewicową w izbie, ogół zacietrzewionych radykałów głosił urbi et orbi, iż zdobędzie co najmniej 20 głosów dla radykalizmu lewicowego w senacie. Nadzieje te zawiodły. Należy zresztą podkreślić, że przy ostatnich wyborach odegrał pewną rolę kryzys zbożowy. Wobec obecnych koniunktury, stronnictwa, należące obecnie do opozycji, nie tylko, że nie poniosły większej porażki, ale w dodatku dla powyższej przyczyny weszło do senatu aż 35 nowych członków.

Socjaliści usiłują oczywiście wytlumaczyć swoją przegraną. Argumenty ich jednak nie przekonują nikogo. Oświadczają więc przedewszystkiem, że partja ich nie przywiązuje do zdobycia nowych mandatów senackich takiej wartości, jak do mandatów poselskich. Następnie za swe niepowodzenia zwalają winę na komunistów.

Lewica radykalna również w sposób zbyt prosty przedstawia wynik ostatnich wyborów. Oświadcza bowiem, iż przyniosły one klęskę prawicy, a zwycięstwo lewicy. Faktem jest, że lewica demokratyczna senatu, licząca dotąd 151 członków, wzmocniła się obecnie o 9 nowych. To przechylenie osi politycznej nie ma zasadniczego

znaczenia, chociaż ugrupowanie to stanie się w senacie panem sytuacji. Większość głosów, jakimi dysponuje, będzie je zmuszała w dalszym ciągu, do szukania poparcia czy to pomiędzy socjalistami, czy też pomiędzy centrową „unją radykalną”, która dysponuje 30 głosami i przechyliła się ku rządowi koncentracyjnemu, czyli opartemu częściowo o prawicę, a nie socjalizm. Senat odmłodzony będzie przeciwny nowemu kokietyowaniu socjalistów.

Polityka rządowa będzie zatem bardziej jeszcze niż dotychczas wahała się pomiędzy formułą międzynarodową, a narodową. Gabinet obecny rozporządza 160 głosami, musi więc szukać poparcia albo na lewicy, albo na prawicy. Znajdzie się zatem niebawem w opałach. Nie należy bowiem zapominać, że zarówno zagadnienia polityki wewnętrznej, jak i zewnętrznej nie omieszkają przysporzyć mu trudności. Jeżeli bowiem z jednej strony deficyt budżetowy dochodzi do sumy 12 miliardów fr., czyli niemal do czwartej części budżetu, to z drugiej komplikacje międzynarodowe, nie ułatwią rządowi i tak już zawiąklanej sytuacji.

Francuski parlament zwołany został na 25 października. Zwyczaj chce, iż przed zebraniem się izb, premier wygłasza w jednym z miast prowincjonalnych mowę, w której precyzuje najważniejsze zagadnienia polityczne. W tym roku p. Herriot ma zabrać głos w Lens w dn. 23 b. m. i omówić przede wszystkim kwestie, związane z polityką zagraniczną Francji. Dwa dni potem, premier francuski stawi się przed forum izby, w której odbędzie się również ważne rozprawy, dotyczące sytuacji zewnętrznej kraju. W kołach politycznych przewidują, iż p. Herriot będzie zmuszony zająć w tych kwestiach zdecydowane stanowisko i wystąpić nawet z ważnymi deklaracjami, dotyczącymi stosunków francusko-niemieckich oraz sprawy rozbrojenia.

Nie dość na tem Z końcem miesiąca, bo 30 października, prezes ministrów będzie przemawiał w Poitiers. Został tam zaproszony przez radykałów z departamentu Vienne, którego szefowie należą do lewicy stronnictwa radykalnego. Stamtąd p. Herriot uda się do Madrytu. Pobyt jego jednak w stolicy półwyspu iberyjskiego nie będzie długi. Dnia bowiem 3 listopada zbiera się w Toulouse kongres partji radykalnej. W czasie jego obrad, p. Herriot wygłosi nową mowę polityczną. W kołach dobrze poinformowanych mówi się, że będzie ona dotyczyła polityki wewnętrznej oraz kwestji finansowych.

Szef partji radykalnej nieomieszką zwrócić się do swego stronnictwa z gorącym apelem podtrzymania go w okresie nowej walki parlamentarnej. Czy zostanie on usłuchany przez wszystkich, to inna rzecz. Wiadomo, iż młodzi radykali nie opowiadają się za polityką umiarkowaną, prowadzoną dotąd przez p. Herriota. Hołdują oni polityce zbliżenia francusko-niemieckiego za wszelką cenę, choć polityka ta na szczęście w świetle ostatnich posunięć Rzeszy z dnia na dzień traci tutaj grunt pod nogami.

Co nam przyniesie najbliższa przyszłość parlamentarna, trudno przewidzieć. Niemniej jednak wobec rozgrywanej się walki sił narodowych i socjalistycznych, można powiedzieć, iż we Francji te ostatnie posiadają coraz mniej atutów do wygrania. Eksperymenty lokarnizmu oraz pacyfizmu integralnego nie pociągają już żadnego stronnictwa, które śmiało patrzy w oczy prawdzie germańskiego rewansu.

I. BRIARES.

„Cały potop” Żydów w Polsce

„Całe zatrzęsienie Żydów” — „to nie jest równość; jest to przywilej”: tak wyznaje szczerze Żyd

Dr. Rozmarin, poseł Żyd z Małopolski, występuje w „Momencie” przeciw autonomji wyższych zakładów naukowych w Polsce, bo — one znajdują się pod wpływem judofobów. Autonomja jest wykorzystywana w tym celu, aby odsunąć Żydów od „wiedzy”. W Polsce zaprowadzono „numerus clausus”, jakkolwiek oficjalnie istnieje dla Żydów wolny dostęp do nauki. Dr. Rozmarin tak się rzuca:

„Sprawa musi otworzyć i jasno być postawiona i należy zainteresowanym w tem

czynnikom zadać pytanie: dlaczego męczycie tak bez litości młodzież i dlaczego rzucacie ją sami w objęcia rozpacz? Jeżeli tak zwana autonomja uniwersytecka jest wykorzystywana, aby dzielić ludność na dwie kategorie, a nie dlatego, aby zapewnić wolność nauki i całego organizmu uniwersyteckiego (dosłownie), jest ona w wyrażnej sprzeczności z tym stanem, o który kiedyś tak mężnie walczyli uniwersyteci. Tak zniekształcona i w istocie nie pojęta i beztreściwa „autonomja” nie może liczyć na poparcie żadnego kulturalnego człowieka.”

Uważając za zbędne polemizować z tym bez wątpienia „kulturalnym człowiekiem” na temat „niesprawiedliwości”, stosowanej wobec Żydów, przytoczymy tylko w odpowiedzi kilkanaście wierszy z artykułu Z. Zabozińskiego w „Hajncie” z 14 b. m. p. t. „Staruszek liberalizm, w którym ten przywódca sjonistów-rewizjonistów wyraźnie stwierdza, iż sami Żydzi przyznają „gojom” słusność, że się separują od Żydów. Przytaczając zdania takich Żydów, Z. Zaboziński pisze:

„I co myślicie? To musiało nastąpić, i goj ze swego punktu widzenia ma słusność. On mógłby zrozumieć podwójną, potrójną proporcję Żydów w uniwersytetach, bankach, wśród doktorów i adwokatów lub w prasie: jeżeli w kraju Żydzi stanowią 1 proc., to niechby w tych wszyst-

kich zawodach wynieśli 3, 4, 5 proc., ale przecież my wynosimy w tych zawodach nie 5 proc., my stanowimy w nich, mówiąc między nami cały potop. Drogi przyjacielu, jest nieprzyjemnie to stwierdzić i wobec żadnych obcych ludzi tegobym nie powiedział, lecz goj ma słusność. Stara liberalna koncepcja równości w naszym wypadku, obiektywnie biorąc, zbankrutowała. W tem pojęciu „równości” tkwi przecież bezwarunkowo przysmak proporcji. Kiedy się mówi „równe prawa”, ma to znaczenie: nas jest 50 milionów, was jest 1 milion, przeto w pewnym zawodzie nas ma być 10 tysięcy, a was 100 lub np. 300. Jest to „równość”. Ale całe zatrzęsienie Żydów w wszechdzie, gdzie tylko można pracować mózgiem, a nie fizycznie — to nie jest równość. Jest to przywilej...”

Przynajmniej szczerze, wyraźnie, jasne postawienie sprawy.

W świecie powrót Żydów do ghetta

„Moment” przytacza z nowojorskiej żargonówki „Der Tog” artykuł S. Nigera p. t. „Czy staniami się znów Żydami pod opieką?” Autor, zwracając uwagę, że Żydzi w Niemczech pod wpływem akcji Hitlera udali się pod opiekę rządu i zaniechali w ten sposób samodzielnej, niezależnej walki o swój byt, pisze:

„Jest to nawrót do ciemnej przeszłości, do owego okresu przed emancypacją, kiedy tuliliśmy się do silnych i żyliśmy pod opieką „przywilejów”. O ile bądź papież, bądź król, książę itp. władca „nie dozwolił” Żydom dotknąć, byliśmy mniej więcej pewni życia...”

Żydom zdawało się, że oni opanowali sytuację:

„Przez pewien czas nam zdawało się, żeśmy zostali wyzwoleni od tej właśnie troski w Europie zachodniej, żeśmy zdobyli, jeżeli nie zupełne prawa, to w każdym razie prawo walczyć o pełne prawo walki, jak to czynią wolni ludzie i narody, walczące o wolność: przez łączenie się z innymi pokrzywdzonymi grupami, a nie przez szukanie laski i oparcia w oczach czasowych władców...”

Żydzi tracą wiarę w skuteczność walki z otoczeniem:

„Nastroj paniki i pogromów, który zaczyna panować wśród Żydów w świecie,

osłabia wiarę w walkę i pozostawia jedynie nadzieję — rachubę na opiekę. Znowu dają się słyszeć głosy, że my nie możemy sobie pozwolić na otwartą walkę z reakcją, gdyż ta ostatnia jest za potężna, a my za słabi...”

„Najgorsze jest to, że ten stan pochodzi nie z lęku Żydów, a z prawdziwej niemocy i z niebezpieczeństw, które istnieją w rzeczywistości. Przecież jest faktem, że musimy ubiegać się o opiekę rządu niemieckiego. Żydzi w wielu miejscowościach nie są tam pewni życia i ani komuniści, ani socjaliści, ani liberali nie mogą stanowić oparcia dla ich życia i mienia. W tem właśnie tkwi tragizm sytuacji...”

„Obawiam się, że nadchodzi czas, raczej że już nadszedł czas, kiedy wielu Żydów zostało psychicznie i moralnie wpędzonych do ghetta z powrotem...”

Takie myśli nasunęły się publiczności żydowskiej w Nowym Yorku.

Żydzi wracają do ghetta, jak w czasach średniowiecznych, ale to ghetto musi okazać się tem mniej dla nich pomocne, że niema już poprzedniej władzy — królów, książąt, dzięki której mieli oni możliwość „nie dozwolić” dotknąć Żydów. Czasy demokracji tej „opieki” nie sprzyjają. Eksperyment w Rosji pokazuje, że i „dyktatura proletariatu” nie rokuje bezpieczeństwa — na dłuższy okres czasu.

Na zielonym froncie

Na froncie rolniczym trwa duże ożywienie. Wprawdzie atak na kartele został misternie odparowany hasłem „planowej walki z kryzysem”, który to plan mają opracować wspólnie rolnicy i przemysłowcy, — ale mimo tego akcja w obronie interesów rolnictwa prowadzona jest dalej. Wyrazem tej akcji będzie „tydzień rolniczy”, który ma się odbyć w czasie od 6 do 13 listopada. W ciągu tego tygodnia będą urzędzone w całym kraju zebrania organizacji i kółek rolniczych, a na zakończenie wielki zjazd w Warszawie. Na zebraniach tych będą powzięte odpowiednie uchwały, zawierające środki ratowania rolnictwa.

Gdyby celem tego „tygodnia” było tylko zwrócenie uwagi społeczeństwa, Sejmu i rządu na ciężkie położenie rolnictwa, cała ta sprawa nie wymagałaby komentarzy. Są one jednak potrzebne ze względu na kulisy polityczne.

Inicjatywa „tygodnia zielonego” wyszła od Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych, znajdującego się całkowicie w ręku „sanacji”, a mianowicie tego jej odłamu, którego organem jest tygodnik „Przełom”. Oczywiście kierownicy C. T. O. K. R. mają możność wpływania na obóz rządowy w kierunku ratowania rolnictwa bez żadnych propagandowych dekoracji w rodzaju „zielonego tygodnia”. Jeśli uciekli się do tego nieco teatralnego środka, to dlatego, że chcą osiągnąć przezeń pewne cele nie gospodarcze, lecz polityczne. Z jednej strony chodzi im o ratowanie wpływów „sanacji”, jako całości, topniejących na wsi z przerażającą szybkością, z drugiej o pewne zaszachowanie sfer „pułkowników”, którym „przełomowcy” zarzucają zbytne umiarkowanie w polityce społecznej i gospodarczej, a w szczególności uległość wobec wielkiej własności i ciężkiego przemysłu.

Czynnik miarodajny zdają sobie sprawę z politycznej podszewki „zielonego tygodnia” i nie są nim zachwycone. Wszak nie wiadomo, czy wszędzie akcja „tygodnia” da się utrzymać we „właściwym” charakterze, czy nie wezmą w niej górę nastroje opozycyjne. Wprawdzie nie można nie uznać faktu, że ciągle ukazują się dekrety, mające na celu pomoc dla rolnictwa.

Ale przychodzą one za późno, jak lekarstwo, które może być skuteczne z początku choroby, ale nie leczy jej w późniejszym stadium.

Omawiając poruszenie na zielonym froncie, niepodobna przemilczeć niebezpiecznej akcji radykałów i komunistów, którzy chcą zdyskontować na swój rachunek panujące na wsi niezadowolone i nędzę.

To ożywienie na froncie rolniczym, będące spłotem najsprzeczniejszych między sobą kierunków i celów, wymaga od obozu narodowego dużej czujności i aktywności. Odbyte niedawno zgromadzenia wykazały, że praca nasza na wsi nie poszła na marne, a zarazem uwypukliły prorolniczy charakter naszego programu. Do realizacji tego programu idziemy przez walkę nie na jednym tylko odcinku, ale na całym froncie. Tylko rolnictwa jest ściśle związany z całokształtem polityki gospodarczej, ta zaś nie może być traktowana w oderwaniu od ogólnej polityki wewnętrznej i zewnętrznej. Od zrozumienia tej prawdy przez masy rolnicze zależy zmiana obecnych stosunków — gospodarczych i niegospodarczych.

M. K.

Konfiskata „Kurjera Poznańskiego”

Wydanie poranne „Kurjera Poznańskiego” numer 483 zostało przez starostwo grodzkie zajęte za informację na początku trzeciej strony. Po ich usunięciu wydrukowaliśmy nowe wydanie, oznaczone numerem 483 A, które zostało dostarczone Czytelnikom.

Zwolnieni za kaucją

Łódź, 21. 10. (Tel. wł.). Aresztowanego pod zarzutem defraudacji pieniędzy, należących skarbowi, reagenta Trojanowskiego wypuszczono za kaucją 30 tys. zł. Jednocześnie został zwolniony z więzienia za kaucją adwokat Fruchtgarten, który był aresztowany pod zarzutem nadużyć przy sprawowaniu funkcji syndyka masy upadłości.

Posel Lewandowski skazany

za przemówienia na wiecach przedwyborczych

W dniu dzisiejszym odbył się w sądzie grodzkim termin publikacyjny w procesie karnym przeciwko posłowi Bolesławowi Lewandowskiemu w związku z jego przemówieniami na wiecach przedwyborczych.

Posel Lewandowski został w 7 wypadkach skazany na 18 miesięcy więzienia, zamienionych na łączną karę 6 miesięcy więzienia. Rozprawie przewodniczył sędzia Długolecki.

„Ochotnicza” służba pracy w Niemczech

Wrocław, 21. 10. (PAT). W Bolesławcu na Dolnym Śląsku wybuchł strajk bezrobotnych, zatrudnionych w t. zw. „kadrach pracy”. Wypadek ten jest bardzo charakterystyczny ze względu na metody, które władze usiłują, z pominięciem instancji konstytucyjnych, przeistoczyć „ochotniczą” służbę pracy w przymusową, co stanowi marzenie wszystkich militarystów niemieckich.

Magistrat m. Bolesławca otrzymał fundusze na zorganizowanie „ochotniczej służby pracy” w lasach okolicznych. Kontyngent 300 robotników miał się rekrutować z miejscowych bezrobotnych w wieku do 25 lat. Wbrew przewidywaniom jednak zgłosił się do pracy tylko drobny odsetek tego kontyngentu tak, że magistrat musiał

sprowadzić bezrobotnych z Wrocławia, Lignicy i innych miast, przez co oczywiście w niczem nie ulżył swojemu funduszowi bezrobocia.

Ta niesubordynacja nie mogła ująć bezkarnie. W rozporządzeniu o opiece społecznej znaleziono zatem paragraf, na zasadzie którego zarządzono pracę przymusową dla wszystkich bezrobotnych bolesławieckich w wieku do lat 25. Otrzymując 3 do 9 marek wsparcia na tydzień, bezrobotny tej kategorii miałby pracować w ciągu jednego, dwóch lub trzech dni w tygodniu.

Skuszeni obietnicą bezpłatnego wyżywienia bezrobotni zrazu podjęli pracę, lecz wnet ją porzucili. Magistrat m. Bolesławca tylko na to czekał i niezwłocznie obniżył strajkującym wsparcia o 50 proc.

Awantury w sejmie austriackim

Ostre zarzuty pod adresem sądownictwa — Utarczki pomiędzy socjalistami, a członkami rządu — Kanc. Dollfus demonstracyjnie opuścił zebranie

Wiedeń, 21. 10. (PAT). Na posiedzeniu Rady Narodowej pos. Seitz wygłosił imieniem socj.-dem. przemówienie, w którym ostro zaatakował rząd i jego politykę.

Nowo mianowanego sekretarza stanu Feya mówca nazwał monarchistą i zarzucał mu, że zachował się on podejrzanie w czasie zeszłorocznego zamachu stanu Heimwehry. Uczestników tego zamachu do tej pory nie pociągnięto do odpowiedzialności, podczas gdy władze sądowe występowały teraz w sposób drażniący przeciwko soc.-dem.

Kiedy mówca nazwał sprawiedliwość w Austrii „dziewką uliczną”, powstała na ławach stronnictwa rządowego wielka wrzawa. Między min. sprawiedliwości a jednym z posłów socjalistycznych wywiązała się namiętna utarczka słowna. Kanc. Dollfus zawołał wzburzony: „Posel Seitz obraził nasze sądownictwo!”

Wrzawa trwała przez dłuższy czas.

Posel socjalistyczny Deutsch usiłował wcisnąć do rąk kanclerza jakiś akt, kanclerz jednak rzucił gwałtownie tym aktem w stronę pos. Deutscha, który uczynił znów to samo w kierunku Dollfusa.

Po uspokojeniu się izby pos. Seitz usiłował dokończyć przemówienie. Kiedy znowu użył ironicznego wyrażenia o sądownictwie, kanclerz Dollfus powstał z miejsca i demonstracyjnie opuścił salę posiedzeń. Za jego przykładem wyszli po chwili również i inni ministrowie.

Po wyjściu ministrów Seitz skończył swoje wywody, stawiając wniosek o wyrażenie votum nieufności rządowi. Po zakończeniu tej mowy kanclerz Dollfus powrócił do sali obrad i złożył oświadczenie, że byłoby to poniżej jego godności odpowiadać na wywody Seitza. Oświadczywszy to, Dollfus opuścił powtórnie salę obrad. Wśród ogólnego wzburzenia zamknięto posiedzenie o godz. 20.

Wykrycie szajki przemytników spirytusu

Przemytnikom ułatwiała zadanie niemiecka straż graniczna

Katowice, 21. 10. (Tel. wł.). Śląska straż graniczna zaaresztowała na przejściu granicznym w pow. lublińskim obywatelkę niemiecką niejaką Pieprzykową, właścicielkę koncesjonowanej składnicy spirytusu denaturowanego po stronie niemieckiej. Stwierdzono, że za jej pośrednictwem odbywał się systematyczny przemyt spirytusu skarżonego z Niemiec do Polski. Spirytusu tego przewieziono przez granicę około 100 tys. litrów, co naraziło skarb państwa na stratę przeszło pół miliona zł.

Przemytem trudniły się całe bandy, złożone z 15 do 22 osób w pow. lublińskim i częstochowskim, którym ułatwiała zadanie niemiecka straż graniczna.

Widmo głodu trapi Sowiety

Chłopi nie chcą dostawiać zboża — Pola stoją odłogiem

Moskwa, 21. 10. (PAT). Chłopi stawiają zacięty bierny opór, przybierający miejscami formy czynne. W rejonie Paniańskim (centralna prowincja czarnoziemna) zamordowano na tle dostaw zbożowych miejscowego „aktywnego bezbożnika” Poniawina.

Krym prawie zaprzestał dostarczania zboża, wykonywując w październiku tylko 0,2 proc. planu miesięcznego w każdym okresie 5-dniowym.

Wedle oficjalnych doniesień, Ukraina, północny Kaukaz i dolna Wołga zagrażają zerwaniem kampanji zbożowej w całym Z. S. R. R. Najgorzej wygląda sytuacja w domenach państwowych. Nieco lepiej pracują kolektwy rolne.

Gospodarze indywidualni, zwa-

szcza zamożniejsi „kulacy”, uprawiają jawny sabotaż. W rejonie odeskim „indywidualiści” wykonali 2,7 proc. planu.

Na Białorusi wykonano dotąd łącznie 32,6 proc. planu rocznego, na Ukrainie wysyłane są na wieś „brygady robotnicze”, które mają ratować jesienne zasiewy bardzo źle w całym Z. S. R. R. Syberja wschodnia zaprzestała robót rolnych, zasiawszy nieco więcej, niż połowę (181 000 ha) obszaru oraz zoraższy zaledwie 2 i pół proc. przewidzianego planem obszaru.

Jeśli chodzi o transport, to we wrześniu zabrakło ponad 136 000 wagonów, potrzebnych do wywozu zboża (przy niewykonanym planie dostaw zbożowych).

Ambasador Bastianini

Warszawa, 21. 10. (PAT). Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na zamku królewskim p. Giuseppe Bastianini, ambasadora Italji, który złożył swe listy uwierzytelniające.

Stracenie zbrodniarza

Warszawa, 21. 10. (Tel. wł.). — Wczoraj wieczorem w sądzie doraźnym zapadł wyrok śmierci na Walentym Gilewskim, oskarżonego o zamordowanie sprzedawczyni gazet. Podlesnej. Ponieważ p. Prezydent z prawa łaski

nie skorzystał, wyrok wykonano dziś w nocy na podwórzu więzienia. (w)

Nowy starosta gnieźnieński

Warszawa, 21. 10. (Tel. wł.). — Radcę min. spraw wewnętrznych Sułkiego przeniesiono na stanowisko starosty w Gnieźnie.

Pożar fabryki

Warszawa, 21. 10. (PAT). Wczoraj rano wybuchł groźny pożar w fabryce „Isolator” przy ul. Czerniakowskiej. Płomienie natrąli na łatwopalny materiał i rozszerzyły się z błyskawiczną szybkością. Po upływie krótkiego czasu cała fabryka stała już w ogniu. Trzy oddziały straży pożarnej zlokalizowały ogień po 2-godzinnej pracy. W czasie gaszenia ognia spadł z dachu strażak Iskierski i odniósł liczne potłuczenia. Urządzenie fabryki uległo zniszczeniu. Straty są bardzo znaczne.

Aresztowanie napastników

Antwerpia, 21. 10. (PAT). W związku z napadem na konsulat grecki policja przeprowadziła obławę i aresztowała około 40 osób, przeważnie narodowości greckiej.

Wśród aresztowanych konsul i urzędnicy konsulatu rozpoznali 12 uczestników napadu. Są to wszystkie marynarze greccy, m. i. komunistą Abramides, który przybył niedawno do Antwerpii. Cięży na nim podejrzenie, że zjechał specjalnie celem uprawiania agitacji komunistycznej. Konsul rozpoznał w Abramidesie szefa bandy.

Śmierć w płomieniach

Paryż, 21. 10. (PAT). W obrębie dawnych fortyfikacji pożar zniszczył barak drewniany, zamieszkały przez rodzinę robotniczą. Matka i czworo dzieci zginęło w płomieniach, a ojciec w bardzo ciężkim stanie przewieziony został do szpitala.

Przepowiednia pogody na sobotę: Po nocy chłodnej i dzdzystej temperatura w dalszym ciągu bez zmian, pochmurno i deszcz, wiatry południowo-zachodnie.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 21. 10 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć-litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 70,6 kg (120 l. w hol.), 2) żyta pomorskiego 69,35 kg (118,2 l. w hol.), 3) pszenicy poz. i pomorskiej 72,95 kg (124 l. w hol.), 4) owsa poznańskiego i pomorskiego 43,55 kg (74 l. w hol.).

Ceny transakcyjne

Żyto 30 tonn par Poznań 15,40
Żyto 30 tonn par Poznań 15,30
Owies 15 tonn par. Poznań 15,40

Ceny orientacyjne

Żyto 14,90—15,10
Usposobienie spokojne
Pszenica 23,75—24,75
Usposobienie spokojne
Jęczmień browarowy 17,00—18,50
Usposobienie spokojne
Jęczmień 68—69 kg 14,75—15,50
Jęczmień 64—66 kg 14,25—14,75
Usposobienie spokojne
Owies 14,75—15,00
Usposobienie spokojne
Maka żytnia 65% wł. work. 23,00—24,00
Usposobienie spokojne
Maka pszenna 65% wł. work. 37,25—39,25
Usposobienie spokojne
Otręby żytnie 8,75—9,00
Otręby pszenne 9,00—10,00
Otręby pszenne (grube) 10,00—11,00
Rzepak 37,00—38,00
Rzepak 35,00—40,00
Gorczyca 39,00—45,00
Groch Victoria 21,00—24,00
Groch Folgera 33,00—36,00
Konieczna biała 120,00—160,00
Ziemniaki jadalne 2,20—2,50
Ziemniaki fabryczne 0,00—0,12 1/2
Mak niebieski 90,00—100,00
Ogólne usposobienie spokojne
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 760 tonn, pszenicy 140 tonn, jęczmienia 125 tonn, owsa 60 tonn, ziemniaków fabrycznych 300 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,90% zł.; w Gdańsku na Warszawę 8,92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mk niem w dewizach 211,50 zł. gotówką 210,00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173,31 do 173,57 zł., gotówką 172,97 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań 21. 10 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych poszukiwano w dalszym ciągu 5% poz. konwers. po 40% przy większym braku materiału, również poszukiwano 4% Poz. inwest. po 96.— lecz bez notowania, natomiast handlowano 3% poz. bud. po 38,50 w transakcjach.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 8% listy dol. stare po 58 1/2, jednakże do notowania nie doszło, natomiast 8% listy dol. amort. poszukiwano po 55% jak również 4% listy zast. konwert. po 30.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 40% P.
8% listy dolarowe w zlocie amort. P. Z. K. 55% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. stempl. 30% P.

Kurs w złotych)
3% pożyczka budowlana, seria I. 38,50 + Tendencja spokojna.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań 21. 10 1932 r.

Urzędowa Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen

Spędzono: wołów 2, buhaj 6, krów 24, świni 394, prosiat 140, cieląt 172, owiec 19 razem 757 zwierząt.

Wielkopolska Izba Rolnicza podaje ceny na świnię bekonową według notowań Be-konu polskiego w Anglii z uwzględnieniem kosztów przerobu transportu i sprzedaży z przeliczeniem na złote polskie I kl. 68—72, II kl. 64—70.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 21. 10 1932 r.

	trans.	spred.	kup.
Holandja	358,90	359,80	358,00
Londyn	30,28	30,42	30,12
Nowy Jork	8,912	8,932	8,892
Nowy Jork	8,917	8,937	8,897
Paryż	35,04	35,13	34,95
Praga	26,41	26,47	26,35
Szwajcaria	172,30	172,73	171,87
Włochy	45,65	45,87	45,43
Berlin	211,95		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poz. bud. 38,50—38,70
4% poz. inw. 96,50—97,00
4% poz. inw. szt. ser. 103,25
5% poz. konw. 40,50—41,00
4% poz. dolarowa 50,00
6% poz. dol. 55,50
7% poz. stabil. 55,50—54,18
10% poz. kolejowa 100,00

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski 87,00
Haberbusch 44,00
Starachowice 9,00—9,20

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleista za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 21. 10. 1932 r.

Pszenica marchwiska 197,00—199,00

Tendencja nieco mocniejsza.

Żyto march. 154,00—156,00

Tendencja stała.

Żyto polskie cif Berlin sp. 160,00

Tendencja stała.

Jęczmień browarowy 173,00—183,00

Tendencja słabsza.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 165,00—172,00

Tendencja słabsza.

Owies march. 134,00—138,00

Tendencja stała.

Maka pszenna 24,50—28,00

Tendencja spokojna.

Maka żytnia 20,00—22,5

Tendencja spokojna.

Otręby pszenne 9,20—9,60

Tendencja prawie utrzymana.

Otręby żytnie 8,30—8,50

Tendencja prawie utrzymana.

Groch Victoria 22,00—26,00

Groch drobnny jadalny 20,00—23,00

Groch pastewny 14,00—17,00

Wyka 17,00—20,00

Kuchy lniane 10,30

Kuchy z orzecha ziemnego 11,20

Kuchy mielone (mączka) 11,40

Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg 10,20

Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin 11,10

Ogólna tendencja stała.

Giełdy zbożowo-towarowe

Warszawa, 20. 10. Pszenica 27 do 27,50, żyto 16,75 — 17,25, jęczmień na kaszę 16,00 — 16,50, browarniany 17,00 — 18,00, owies 17,50 — 18. Usposobienie spokojne.

Metody niemieckiej propagandy naukowej

Na jakich drogach znajduje się niemiecka propaganda naukowa, używana dla celów politycznych, i co imputuje się bez żadnego zresztą uzasadnienia naszym naukowcom, o tem społeczeństwo nasze nawet w przybliżeniu nieraz nie ma pojęcia.

Nowym, trującym kwiatem na niwie publicystycznej z tego właśnie zakresu jest artykuł Herty Schemmel, zamieszczony w wychodzącej w Berlinie „Deutsche Zeitung” (z dn. 28 września). Pod ogólnym tytułem „Uzbrojenie duchowe niemieckiego Wschodu”, rozwodzi się autorka szeroko nad znaczeniem prehistorji w polskiej i niemieckiej propagandzie politycznej.

Mówiąc więc o polskiej propagandzie kulturalnej Herta Schemmel powiada, że Polacy prowadzą świetnie zorganizowaną propagandę, której celem jest zdobyć niemieckiego Wschodu. Atak swój kieruje publicystka niemiecka szczególnie na osobę poznańskiego profesora prehistorji Józefa Kostrzewskiego. Píše więc dosłownie:

„W samym centrum kulturalnej propagandy polskich Kresów Zachodnich znajduje się instytut prehistoryczny U. P., którego założyciel i kierownik prof. Kostrzewski był zaufanym uczniem zmarłego ostatniej zimy nestora prehistorji niemieckiej Gustawa Kossiny, a wykształcenie swoje zawdzięcza niemieckiej wiedzy i niemieckim badaniom. Czy Kostrzewski, urodzony w prowincji poznańskiej i były obywatel Rzeszy polskiej swoje serce swego czasu nie odkrył był jeszcze, czy też potrafił je tak zataić po mistrzowsku, niech pozostanie kwestją otwartą; w każdym bądź razie światło specjalne na charakter tego szlachetnego Polaka rzuca fakt, że właśnie ową wiedzę, zdobytą na podstawie osobistego obcowania ze swoim profesorem, używa w sposób szczególnie nienawistny w walce przeciw niemieczyźnie.

„Zadaniem Instytutu Prehistorycznego jest dostarczanie — że się tak wyrazi — duchowej amunicji dla bojów o Wschód niemiecki. Dokonuje się tego trzema sposobami: przez skonstruowanie polskiej jakoby prehistorji, która ma uzasadnić pretensje do niemieckiego terenu na wschód od Łaby, przez planowe wychowywanie i kształcenie w szczególności nauczycielstwa, przez wpływanie na opinie zagranicą.”

W dalszym ciągu swoich wywodów Herta Schemmel zajmuje się kulturą łużycką. Twierdzi więc, że „Polakom zależy na tem, żeby na podstawie pozornie naukowych argumentów udowodnić, że Wschód Niemiec, to kraj prasłowiański, i że impuls ku wyzwoleniu wynika z obowiązku moralnego”.

Zdaniem autorki jednakże to fałsz, gdyż mamy tu do czynienia z kulturą iliryjską i z tysiącletnim panowaniem Germanów na tych ziemiach. Myli się więc prof. Kostrzewski, jeśli kulturę iliryjską przypisuje prasłowianom i jeżeli ma poparcie swej tezy wysuwa argument istnienia w tych stronach i przetrwania grodziszczy oraz używanego przez Germanów terminu Wendowie, bo dla Herthy Schemmel te argumenty naukowe są niewygodne i woli sprawę załatwić krótko i apriorystycznie, twierdząc, że niema żadnych punktów stycznych między kulturą łużycką, którą zresztą woli nazywać iliryjską, z okresu brązu, a między kulturą słowiańską z czasów po Chrystusie. Zresztą zdaniem autorki znaleziska słowiańskie dowodzą skromnej i zacofanej kultury, nie mającej żadnych punktów stycznych z kulturą środkowo-europejską.

Obszerny artykuł swój kończy Herta Schemmel płomiennym wezwaniem do narodu niemieckiego, żeby zorganizował świadomą propagandę kultury, żeby jak najszybciej zmobilizował uzbrojenie duchowe, gdyż przyszłość Niemiec rozstrzygnięta zostanie na Wschodzie, i należy się do tych rozstrzygnięć jak najprędzej i jak najsprawniej przygotować.

Czytając w „Deutsche Zeitung” mętne i naukowo nieuzasadnione wywody Herthy Schemmel, trzeba wzruszyć ramionami, gdyż problemów tak zasadniczych dla prehistorji, jak pochodzenie i jakość oraz trwałość kultury łużyckiej, nie rozstrzyga się w obrębie jednego czy kilku artykułów publicystycznych o wyrażnym charakterze politycznym i tendencyjnym, zarazem trzeba odnieść się z politowaniem do metody nieusprawiedliwionych niczem napaści osobistych w obrębie dyskusji naukowej, czy choćby pseudo-naukowej.

Co więcej Herta Schemmel, a z nią razem redakcja wspomnianego pisma

niemieckiego, miała wątpliwą odwagę wytoczenia ułudzących czeł polskiego naukowca zarzutów, ale nie zdobyła się na honorowe załatwienie sprawy, wytoczonej przed forum publicznym. Natychmiast bowiem po ukazaniu się artykułu Herthy Schemmel w „Deutsche Zeitung” prof. Kostrzewski wystosował list do autorki, w którym w słowach spokojnych, pełnych godności, udowodnił jej niesprawiedliwość insynuacji. — Jednakże na list ten nie zareagowała ani autorka, ani redakcja pisma, czem wyślawiła sobie potępiające świadectwo, mimo, że w artykule znajdował się passus o obiektywności i poczuciu sprawiedliwości pisarzy niemieckich.

Poniżej podajemy w tłumaczeniu polskim sprostowanie prof. Kostrzewskiego:

„Nieprawdą jest, jakoby znajdujący się pod moim kierownictwem Instytut Prehistoryczny U. P. stanowił centrum kulturalnej propagandy polskich ziem zachodnich i dostarczać miał duchowej amunicji dla przygotowującej się walki o Wschód niemiecki. Wręcz odwrotnie, Instytut nie ma nic wspólnego z żadnymi celami pozanaukowymi i służy wyłącznie kształceniu młodych prehistoryków. Odbijające się w Poznaniu kursy nauczycielskie z prehistorji organizuje nie Instytut, lecz Towarzystwo Prehistoryczne i oddział prehistoryczny Muzeum Wielkopolskiego. O jakiegokolwiek propagandzie, lub o oddziaływaniu na opinie zagranicą już dlatego samego mowy być nie może, że Instytut nie posiada wcale własnych publikacji.

„Na strach wrogom klasowym, na strach Polsce”

Polskie pisma komunistyczne podają od czasu do czasu wiadomości dorywcze, z których można sobie utworzyć ogólnikowy obraz o stanie przeznaczonych dla ludności polskiej szkół komunistycznych na Ukrainie.

Z organu partji komunistycznej, „Sierp”, wydawanego po polsku w Charkowie, dowiadujemy się, że zarówno nauczyciele, jak i uczniowie są tam pozbawieni wszelkiej możności pracy naukowej. Czytamy tam co następuje:

„W Koszycy (rej. Trojanowski) uczniowie nie są zaopatrzeni w zeszyty i podręczniki. Szkoła nie ma opału na zimę. Uczniowie pozbawieni obuwia i odzieży.

„W Mierowcach (rej. Solohkonecki) szkoła nie ma podręczników. Nauczycielstwo od maja nie otrzymało jeszcze maki.

„W Tarasach (pod Charkowem) nauczyciele nie mają mieszkań i tulają się od chaty do chaty.

„W Tesnowce (pow. Zwiąhelski) prezes Rady Wiejskiej terroryzuje nauczycielstwo, zmuszając je do pracy fizycznej.

„W Sosnowej Bojance i Koszelonce (rej. Puliński) nauczyciele nie otrzymują ani produktów ani pieniędzy... („Sierp” z 28 i 30. 9. 1932).”

Tak wygląda „szkolnictwo mniejszościowe” na Ukrainie... Organy sowieckie przemilczają, jak traktuje te szkoły ludność i w jakim stopniu uczęszczane są one przez dzieci polskie. Tylko z jednej korespondencji z Szaraweczki na Podolu („Sierp” z 28. 10.) dowiadujemy się, że „na 375 miejsc chodzi do szkoły zaledwie 70 dzieci”, a więc 18 proc. Ze zjawisko to nie jest odosobnione, i że szkoła komunistyczna ma takie same powodzenie w innych powiatach Ukrainy, świadczy dekret centralnego komitetu Partji Komunistycznej Ukrainy z dn. 17 września, mający na celu „dalsze rozwinięcie i polepszenie masowej pracy politycznej wśród polskich mas pracujących dla wcielenia w życie poprzed-

Propaganda komunistyczna w Stanach Zjednoczonych

(KAP.) Propaganda komunistyczna w Stanach Zjednoczonych przybiera zastraszające rozmiary. Członek robotniczego związku z New Yorku, Maguire, mówiąc o komunizmie w Ameryce wyraził się, że przeciętni businessmeni amerykańscy nawet sobie nie zdają sprawy z tego, jak głęboko zakorzenił się komunizm w Stanach Zjednoczonych. Ilość aktywnych komunistów w Stanach oraz w Kanadzie wynosi przeszło 2 miliony. Niezliczone rzesze bezrobotnych stanowią dla nich podatny grunt, to też główna ich uwaga jest skierowana w tę stronę. Jak zorganizowaną jest cała ta akcja, świadczy najlepiej następujący fakt autentyczny:

„Nieprawdą jest, jakoby był zaufanym uczniem zmarłego niedawno profesora Kossiny, jakoby w czasie moich studyj berlińskich mojego polskiego serca bądż nie odkrył był jeszcze, bądż też potrafił je zataić po mistrzowsku. Nie wypierałem się nigdy mojej polskości, a za czasów niemieckich występowałem jawnie jako Polak, co wynika już choćby z tego, że w czasie mego pobytu na studyjach w Berlinie wydałem drukiem (r. 1912) pierwsze wydanie napisanej po polsku „Wielkopolski w czasach przedhistorycznych”, której jeden egzemplarz ofiarowałem Prehistorycznemu Instytutowi przy uniwersytecie berlińskim.

„Powyższe wynika dalej i z tego, że konsekwentnie w księgach meldunkowych podawałem nazwisko moje w brzmieniu polskim, i walczyłem o zapisanie imienia zrodzonego w r. 1913 w Berlin - Köpenick syna mego Zbigniewa w brzmieniu polskim. Wreszcie świadczy za tem moja działalność w polskich organizacjach Wielkiego-Berlina.

„O stosunku intymnym do mego ówczesnego nauczyciela Kossiny nie mogło być mowy już dlatego, gdyż nie obcowaliśmy z prof. Kossiną poza ćwiczeniami i prelekcjami, a odbywających się systematycznie po ćwiczeniach seminarijnych wieczornych posiedzeń przy piwie zasadniczo unikałem. Już samo to, że prof. Kossina w czasie seminarij wyrażał się w sposób poniżający i ubliżający o Słowianach nie dopuszczało wytworzenia wzajemnego zaufania.”

Oto sprostowanie prof. Kostrzewskiego, które Hertha Schemmel zataiła przed czytelnikami „Deutsche Zeitung”.
Dr. B. STELMACHOWSKA.

nich uchwał”. Dekret nakazuje „delegować do miejscowości, posiadających zwartą większość polską, 25 komunistów dla bezpośredniej dotowej pracy organizacyjnej, ukompletować etaty instruktorów mniejszościowych, zorganizować technikę dla przygotowania pracowników masowej oświaty” itd. — słowem na ludność polską ma być rzucona nowa armja agitatorów i funkcjonariuszy komunistycznych — jak pisze „Sierp” z dn. 2 b. m. — „na strach wrogom klasowym, na strach Polsce”.

„Zgodna Rodzina”

W pismach sowieckich ukazują się od czasu do czasu obrazy z życia przymusowych kolektywów rolniczych t. zw. „kołchozów”. Oto opis dwu z nich, położonych na dolnym biegu Wołgi:

Jeden z nich, „Głazunowski”, łączy 400 gospodarstw włościańskich, drugi, „Zgodna Rodzina”, — 600.

Każda z tych wspólnot posiada swoje traktory, pierwsza z nich liczy 40 traktorów. W każdej jest organizacja partyjna, komórka „komsomolców”, komitet robotniczy i t. p. A pomimo to — jak pisze „Prawda” sowiecka z dn. 9 bm. „kołchoz” nie rusza z miejsca. Bydło jest traktowane tak, że na wiosnę z powodu braku paszy padło 20 koni i 30 sztuk bydła rogatego.

„Skutkiem złej orki urodzajność spadła o 30 do 40 proc. Zboże dostarczono dotychczas do składów rządowych tylko w 3 proc. planu... W ciągu roku zmieniło się czterech prezesów i 4 sekretarzy. Niema żadnego księgowego. Niema żadnych rachunków... Hodowla ptactwa straciła w tym roku 2000 sztuk... Robotnicy uciekają...”

Tak żyje „zgodna rodzina” sowiecka.

Pewna młoda dziewczyna z Chicago, która dała ogłoszenie do gazet o poszukiwaniu posady, zaznaczając jednocześnie, że jest religijną i samodzielną kobietą, w niespełna dwa dni po ukazaniu się jej inseratu otrzymała cały stos broszur propagandowych komunistycznych i bezbożniczych. Z powyższego widać, że akcje komunistyczną prowadzi się na wielką skalę z całą znajomością psychologii ludzkiej, na której potrafi się doskonale grać w odpowiednich ku temu chwilach, uderzając w momentach represji, wywołanej brakiem pracy, w ton buntu i nienawiści do dotychczasowych narzuconych więzów tak natury moralnej jak i społecznej.

W rocznicę Sienkiewiczowską

Apel do Komitetów T. C. L.

15 listopada przypada 16-letnia rocznica śmierci największego pisarza Polski i wielkiego oświatowca i wychowawcy narodu Henryka Sienkiewicza. Na dzień ten ministerstwo spraw wewnętrznych pismem z dn. 24 września b. r. nr. A. P. 2/10 udzieliło Tow. Czytelnii Ludowych pozwolenia na urządzenie zbiorów publicznej jako w „Dniu Oświaty Pozaszkolnej”.

Zwracam się z gorącym apelem do wszystkich komitetów i podkomitetów T. C. L. by 15 listopada przeprowadziły zbiorów, podobnie jak 3 maja, i by dzień ten lub w najbliższą niedzielę uczciły rocznicę sienkiewiczowską odpowiednio uroczystym obchodem.

Materiał do wykładów, deklamacyj i t. p. można znaleźć w numerach 7—9 i 10—12 „Przeglądu Oświatowego” z r. 1931; do nabycia w centrali T. C. L. św. Marcin 37, II p.

Dochód ze zbiorów przeznaczony będzie na uzupełnienie bibliotek T. C. L., a przedewszystkiem na kształcenie Polaków z zagranicy w Uniwersytetach Ludowych w Dalkach i Odolanowie. Na ten cel tworzy się specjalny stały fundusz im. Henryka Sienkiewicza.

Zarząd Główny T. C. L.
Ks. Antoni Ludwiczak.

Komunikaty „Rozwoju”

Pałaca konieczność

Jednym z ważnych zagadnień społecznych jest sprawa samoobrony ziem zachodnich przed zalewem żydowskim. Wysiłek w tym kierunku musi podjąć całe tutejsze społeczeństwo, a nie tylko jeden jego odłam, t. j. kupiectwo, gdyż obok handlu, Żydzi zagrabiają także zawodom wolnym, przemysłowi i rzemiosłu polskiemu. W Poznaniu istnieje już około 200 firm żydowskich, a wiadomo, że jedna rodzina żydowska stara się o dalsze osiedlenie współwyznawców kupców, handlowców, rzemieślników, domokraców, pośredników i t. d.

Dotychczasowa akcja Związku Samoobrony Społecznej „Rozwój”, byłaby wydatniejsza, gdyby spotkała się z zrozumieniem i poparciem wszystkich warstw społecznych. Organizacji i Towarzystw, a zwłaszcza inteligencji, która z małymi wyjątkami, zupełnie niedocenia grożące jej niebezpieczeństwa.

„Rozwój” posiada informacje, że Żydzi dysponują specjalnym funduszem mieszkaniowym, za pomocą którego rugują tutejsze mieszczaństwo, płacąc wygórowane czynsze dzierżawne.

Nie możemy dopuścić do triumfu żydostwa u nas, lecz wspólnym wysiłkiem stworzyć musimy silny i zwarty front obronny. Poprzyjmy usiłowania „Rozwoju”, zapisując się licznie na członków w Sekretarjacie przy Al. Marcinkowskiego 24, tej. 30-67.

Znów zamaskowana firma żydowska

Do zażydzenia naszego miasta przykładają rękę niektórzy Polacy, osłaniając przedsiębiorstwa żydowskie swoim nazwiskiem, o czem donosił śmy ostatnio, wymieniając jako ukrytą placówkę żydowską firmę Bol. Wiese przy Starym Rynku. Do szeregu zakapturzonych przedsiębiorstw zaliczyć musimy również firmę „Ergon”, skład kapeluszy damskich, Wroniecka 23. Właścicielem jest Żyd Pszenica, a p. Wiktorja Dzierbińska figuruje jako rzekoma właścicielka, jedynie w celu wprowadzenia w błąd kupujących. Firma „Ergon” była w święta żydowskie nieczynna.

Złoto na dnie morza

London, 21. 10. (Tel. wł.) Prace nad wydobyciem dalszych ładunków złota z zatopionego w czasie wojny światowej statku angielskiego „Egipt” (przerwano z powodu znacznie pogorszenia się warunków atmosferycznych na wybrzeżu i oceanie oraz odłożone na czas późniejszy. Dotychczas statek włoski „Firtiglio” zdołał z ładunku zatopionego na dnie morza wydobyć sztab złotych na 25 milionów złotych. Na dnie morza pozostaje jeszcze około 15 milionów zł.

Układ w Ottawie przyjęty

London, 21. 10. (PAT) Izba gmin przyjęła 451 głosami przeciw 84 rezolucję, aprobującą układy handlowe, zawarte w Ottawie.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Cierpkie uwagi o kolejnictwie polskim

Od jakiegokolwiek strony podejrzemy do kolejnictwa, jako zagadnienia państwowego i gospodarczego, okazuje się, że jest to zagadnienie pierwszorzędnej wagi. Mimo to, zainteresowanie sprawami kolejowymi jest wśród społeczeństwa nikłe. Mimo, że wydatki kolei stanowią jedną piątą wszystkich wydatków gospodarki publicznej, mimo, że kolej wywiera ogromny wpływ na życie gospodarcze — mało kto w Polsce, poza, oczywiście, fachowcami, zajmuje się działalnością P. K. P. Zresztą przyznać trzeba, że choćby nawet laik chciał zainteresować się naszym kolejnictwem, natrafiłby na poważną przeszkodę, mianowicie na brak odpowiedniej, dla zwykłego śmiertelnika dostępnej literatury.

Z tem większą satysfakcją zaznajomiliśmy się z książką p. inż. Bohdana Cywińskiego p. t. „Kolejnictwo polskie w dobie kryzysu”, która wspomniany brak usuwa, dając krytyczny przegląd naszej gospodarki kolejowej. Zgóry jednak musimy tutaj zaznaczyć, że praca p. B. C., nota bene byłego inżyniera kolejowego, przedstawia kolejnictwo polskie w kolorach dość ciemnych. Autor, mimo wstępnej uwagi, że „kolejnictwo polskie — to jeden z najlepiej prowadzonych działów naszej gospodarki publicznej”, — koniec końców — nie wskazuje prawie na żaden dodatni objaw...

Ta surowość sądu pochodzi stąd prawdopodobnie, że autor kolejnictwo polskie ocenia z punktu widzenia przedsiębiorcy prywatnego, nie bacząc, że bądź co bądź P. K. P. są przedsiębiorstwem użyteczności publicznej, skazanym na poświęcenie wielu własnych interesów dla dobra ogółu.

Abstrahując od powyższego zastrzeżenia, przyznać musimy, że sporo skorzystaliśmy na lekturze omawianej książki.

Autor, wyraziwszy słowa uznania dla sumiennej pracy ogółu kolejarzy, przychodzi jednak do przekonania, że „w gospodarce osobowej tkwi pięta Achillesowa naszego kolejnictwa i od tego miejsca należałoby rozpocząć jego sanację”. Trudno tutaj oponować, jeśli się podsumuje szereg wytkniętych przez autora błędów polityki personalnej, jak np. szczerze szafowanie emeryturami. Wszak w 1927 r. emerytury wynosiły 38 i pół miljonów zł, a w 1930 r. już 82 miliony! Wiadomo: emerytuje się ludzi przedwcześnie, a przy redukcjach zwalnia się nie urzędników kontraktowych, a osoby, posiadające prawa emerytalne. Poza tem autor wytyka P. K. P.: nadmiar personelu, stopniowanie wynagrodzenia według wysługi, a nie zasługi i t. d.

Ciekawe są również uwagi p. Cywińskiego o dziedzinie inwestycji. Odsłone kredyty rozdrabia się na zbyt dużą ilość inwestycji, tak, iż na każdą inwestycję przypada zbyt mała kwota. Aby inwestycję można wykonać w odpowiednim czasie. Stąd wykonanie ich przewlekła się w nieskończoność, powodując drożyznę i marnotrawstwo.

Problemu taryfowego autor nie rozwiązuje, gdyż z jednej strony wypowiada pogląd, że gdyby koleje mogły „dotrzymywać poziom swych taryf do obecnej sytuacji gospodarczej, to zwiększyłoby niewątpliwie swe przewozy”, z drugiej natomiast strony przyznaje, że „trudno jest zdobyć się na niższe taryfy wówczas, gdy już obecne taryfy nie mogą zapewnić samowystarczalności przedsiębiorstwa”.

Lecz i ten problem dałoby się rozwiązać, gdyby rząd zdecydował się na realizację postulatów, wypowiedzianych przez Związek Polskich Inżynierów Kolejowych, a streszczonych przez autora. Postulaty te idą w kierunku pełnej komercjalizacji kolei państwowych.

KRONIKA GOSPODARCZA

Zarobek kupiectwa na cukrze

Z Związku Towarzystw Kupieckich otrzymaliśmy poniższe uwagi:

W ostatnich czasach ukazały się w prasie różne notatki w związku z obniżką cen cukru, przyczem wykazywane są niewłaściwe zarobki wypływające z handlu cukrem. M. in. „Głos Poznania” w numerze z 6 października w artykule p. t. „Właściwa cena cukru” twierdzi, że hurtownik zarabia bez ponoszenia ryzyka i dodatkowych kosztów na worku cukru zł. 4.50, płacąc za 100 kg. zł. 126.50, a sprzedając detalicznie za zł. 131.—. Otóż w rzeczywistości hurtownik płaci w Banku Cukrownictwa w Poznaniu za 100 kg cukru nie zł. 126.50 a zł. 129.19, pobierając od detalisty zł. 131. Faktycznie zatem zarobek wynosi na worku cukru zł. 1.81, przyczem jeszcze hurtownik ponosi koszty transportu do swego magazynu oraz z magazynu do detalisty. Na prowincji cena cukru wynosi (biorąc dla przykładu cennik cukrowni w Kościanie) za 100 kg zł. 130.58.

PODATKI I OPŁATY

(p) Wymiar prowizji dla pośrednika. Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie ustaliła następujący zwyczaj handlowy: w braku umownego postanowienia czy należy się pośrednikowi prowizja od pełnej sumy rachunku, czy też od sumy rachunku mniej a-conto kasowe, rozróżnić należy, że a-conto kasowe udzielone nabywcy z uwagi na swą wysokość nosi charakter różnicy procentu, odpowiadającej przyjętym normom bankowym za dyskonto, czy też ma ono charakter rabatu, stanowiącego dla nabywcy zachętę do zapłaty gotówkowej. W pierwszym wypadku pośrednikowi należy się prowizja od pełnej sumy rachunku, w drugim zaś od sumy faktury netto.

Z KRAJU

(k) Przyznanie bonifikaty dla fabryk wódek odrzucone. Związek Fabrykantów w Poznaniu, poparty przez Izbę P.-H. w Poznaniu, zwrócił się do min. przemysłu i handlu z wnioskiem o przyznanie bonifikaty za spirytus przerobiony na wódki, aby uzyskać analogiczną zniżkę ceny spirytusu w przerobionych fabrykatkach. Jak ministerstwo przyznało za sam spirytus. Wniosek został odrzucony z uzasadnieniem, że z okazji ostatniej podwyżki ceny spirytusu nie pobrano dopłaty od przerobionych wódek spirytusowych. (l)

(k) Z Stowarzyszenia Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych. Onegdaj odbyło się w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu walne zebranie oddziału poznańskiego Stowarzyszenia, na którym imieniem ustępującego zarządu składali sprawozdania wiceprezes p. dr. Waschko i skarbnik p. mg. Kołodziej, a imieniem komisji rewizyjnej p. dyr. Krzyżankiewicz, wnosząc o absolutorjum, któ-

re jednomyślnie uchwalono. W skład nowego zarządu weszli pp.: dr. Waschko — prezes, dr. Chelmiński i dyr. Sikorski — wiceprezesi, Leon Mikolajczak — sekretarz, mg. Kołodziej — skarbnik i dyr. Krzyżankiewicz. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. dyr. Minczykowskiego i red. Winiewicz, na delegatów na walne zebranie w Warszawie pp. dr. Chelmińskiego, dyr. Sikorskiego i dr. Waschkę. Stowarzyszenie zorganizowało szereg interesujących odczytów, a w przyszłości obok akcji odczytowej zamierza postarać się dla członków o poważne udogodnienia.

(k) Możliwość eksportu polskich warzyw do Szwecji. Z inicjatywy Izby Handlowej polsko-szwedzkiej wysłano do Sztokholmu przedstawiciela polskich producentów warzyw i właścicieli sadów. Przedstawiciel ten stwierdził możliwość wywozu pomidorów, pulpu jagodowego i cebuli. Znaczne zapasy znajdują się już w Gdyni, są tam sortowane i będą następnie wysłane zagranicę. (l)

Z ZAGRANICZNY

(z) Ulgi taryfowe przy wywozie grochu przez Niemcy. Niemieckie koleje prowadzą konsekwentnie politykę przyciągania transportów przy pomocy specjalnych taryf ulgowych. Ostatnio wprowadzona została na niemieckich kolejkach specjalna taryfa ulgowa przy przywozie grochu pochodzenia polskiego, węgierskiego, rumuńskiego, jugosłowiańskiego przez stację Oderberg do niemieckich portów morza północnego i Bałtyckiego. Nowa taryfa zawiera obniżenia sięgające 40 procent taryfy normalnej.

Z RYNKÓW NABIAŁU

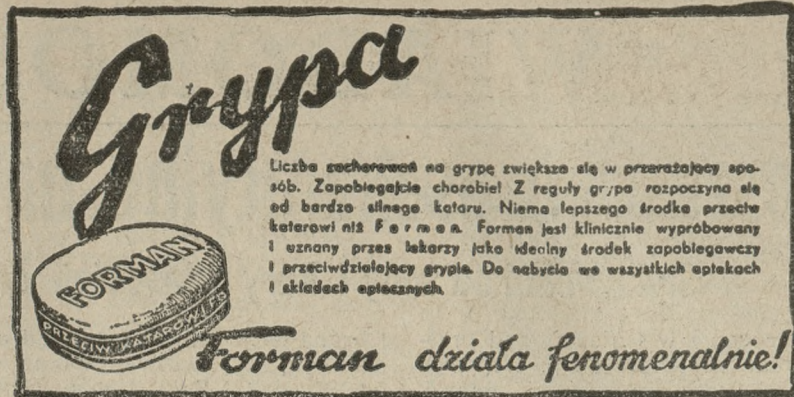
Jakkolwiek już pod koniec poprzedniego tygodnia sprawozdawczego zaznaczyło się na rynku pewne przemieszczenie, to jeszcze w pierwszych dniach bieżącego okresu od 14. 10. — 20. 10. 1932 r. ceny utrzymywały się na poziomie około zł. 3.60 za kg. I gatunku.

Od 17 bm. nastąpiło kompletne załamanie się rynku. Odbiorcy zmniejszyli zamówienia lub starali się je anulować, gdyż ceny opadły w niemiernie szybkim tempie, w jakim zwykływały w poprzednim tygodniu. Główna presja pochodziła z Warszawy, gdzie ceny hurtowe w ciągu kilku dni zdołały się obniżyć o mniej więcej 1 zł. za kg.

Na rynku poznańskim wahania były znacznie łagodniejsze, ceny detaliczne za I gatunek obniżono z zł. 4.40 na zł. 4 za kg.

W hurcie uzyskiwano ostatnio zł. 3.40 za kg. I gat. i mniej. (Informacje Zw. Gosp. Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu).

NIECH NIKOGO NIE ZABRAKNIĘ — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.

Licze zachorowań na grype zwiększa się w przerastający sposób. Zapobieganie chorobom Z reguły grypa rozpoczyna się od bardzo silnego kataru. Niemożliwe jest jednak przebieg kataru na F. Forman. Forman jest klinicznie wypróbowany i uznany przez lekarzy jako idealny środek zapobiegawczy i przeciwdziałający grypie. Do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Forman działa fenomenalnie!

Koncert misyjny

Akademickie Kola misjologiczne urządzają z okazji Dnia misyjnego w niedzielę, dnia 23 bm., pod protektorem ks. Kardynała Prymasa, rektora U. P. i dyrektora W. S. H. koncert misyjny. Odbędzie się on w auli Uniwersytetu Poznańskiego o godz. 17 przy współudziale prof. Feliksa Nowowiejskiego i chóru „Echo”.

RADJO

Programy radiofonijne:

Sobota, dnia 22 października 1932 r.
Poznań (335 m) godz. 11.40 (Warszawa): godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy; godz. 16.40 (W); godz. 17.00 odczyt z cyklu o dziennikarstwie, godzina 17.15 gawęda reporterska; godz. 17.30 płyty gramofonowe; godz. 17.40 (W); godz. 18.00 koncert solistów; wyk. W. Łuczyński, art. op. (tenor). Czesław Kamionka (skrzypce); godzina 19.30 tr. z Warszawy; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.05 koncert szopenowski z Warszawy; godz. 22.50 muzyka taneczna z cukierni „Polonia”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 płyty gramofonowe; godz. 13.15 poranek szkolny ze Lwowa; godz. 16.00 słuchowisko dla dzieci „Babie lato” St. Daszyńskiego; godz. 16.25 płyty gramofonowe; godz. 16.40 odczyt p. Elli Mezery pt. „Węgierska sztuka ludowa”; godz. 17.00 tr. ze Lwowa audycji dla chorych w oprac. ks. M. Reksa; godz. 17.40 odczyt aktualny; godz. 18.00 muzyka lekka i taneczna; godz. 19.20 „Książka rolnicza” — wygl. inż. Władysław Sawicki; godzina 19.30 „Na widnokręgu”; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 muzyka lekka w wyk. ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota. Mieczysław Fogg (śpiew); godz. 22.05 koncert Chopinowski w wyk. Leopolda Muenzera; godz. 22.40 felieton pt. „Serce Normandii” — wygl. ks. Wacław Kneblewski; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 audycja na dochód pomocy bezrobotnym, 22.30 muzyka taneczna; Budapeszt (550 m) 20.15 gramofon, 20.45 wielki koncert symf.; Wiedeń (516 m) 19.40 pieśni popularne, 20.15 koncert ork., 22.10 muzyka taneczna; Praga (489 m) 21.05 koncert; Rzym (441 m) 20.45 „Włoszka w Algierze” op. Rossiniego.

Niedziela, dnia 23 października 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 9.15 tr. z Krosna (via Warszawa) uroczystości odsłonięcia pomnika Ignacego Łukasiewicza; godzina 12.15 akademja misyjna (tr. z Auli U. P.); godz. 16.00 program dla młodzieży z Warszawy; godz. 16.25 interludium z płyt; godzina 16.45 (W); godz. 18.00 koncert popoł. Wyk. p. Zofia Leszczyńska, art. op. (sopr.), prof. Fr. Łukasiewicz (fortepian); godzina 19.25 (W); godz. 20.00 (W); godz. 22.00 sygnał czasu i komunikaty; godz. 22.10 muzyka taneczna z Warszawy.

Warszawa (1412 m) godz. 9.15 tr. z Krosna uroczystości odsłonięcia pomnika Ignacego Łukasiewicza; godz. 9.15 uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym; godz. 10.00 odsłonięcie pomnika Ignacego Łukasiewicza; godz. 12.15 poranek symf. z Filharmonii Warszawskiej; godz. 14.05 „Przygotowania przedzimowe w gospodarstwie domowym” — wygl. p. M. Karczewska; godzina 14.25 St. Moniuszko: „Fantazja na tem. z op. „Halka”, odegra Ork. Repr. P. P.; godz. 14.40 „Ogrodnice roboty jesienne” — wygl. p. Z. Więckowska; godz. 15.00 koncert w wyk.: Ork. Repr. P. P.; godz. 16.00 program dla młodzieży: a) radiotygodnik „Co się dzieje na świecie”, felieton p. t. „Ciemny pokój” — wygl. Wanda Woytowicz - Grabińska; godz. 16.25 płyty, muzyka lekka; godz. 16.45 „Kącik językowy”; godz. 17.00 koncert solistów; wyk.: Emma Szabrańska (sopran), Seweryn Turel (fortepian); godz. 18.00 muzyka lekka z kaw. Ziemiańskiej; godz. 19.25 słuchowisko „Cezar i Kleopatra”, p/g Bernarda Shaw’a, w radiofonizacji p. Dunin - Karwickiego; godzina 20.00 koncert popoł. w wyk. ork. P. R.; godz. 21.00 wiadomości sportowe; godz. 21.10 recital skrzypc. Eugenji Umińskiej; godz. 22.00 muzyka taneczna z płyt; godz. 23.00 muzyka taneczna z dancingu „Oaza”.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 6.35 do 8 konc. pora., 12.40 do 14.00 koncert, 19 koncert, 20.30 operetka; Budapeszt (550 m) 18.00 koncert fort. utw. Chopina, 19.30 „Manewry jesienne” opt. Kalmana, 22.10 muzyka taneczna, 23.15 muzyka cygańska; Wiedeń (516 m) 11.30 koncert symfoniczny, 12.45 do 14 muzyka lekka, 17.00 muzyka lekka, 18.20 muzyka kameralna, 20.00 „Księżniczka Czardasza” opt. Kalmana; Praga (488 m) 21.40 koncert; Beromuenster (459 m) 21.00 muzyka lekka; Rzym (441 m) 20.45 „Paganini” opt. Leha-

ra; Londyn (355 m) 22.05 koncert symf. z udziałem Egoną Petri; Langenberg (472 m) 20.00 muzyka lekka.

SPORT

Cieźka atletyka

Miłośnikom sportu ciężkoatletycznego przypominamy o mających się odbyć dziś w sali Kł. Sp. „HCP” przy ul. Górna Wilda 130 mistrzostwach Poznania w podnoszeniu ciężarów. Początek zawodów o godz. 20. Całość będzie bardzo interesująca z powodu startowania zeszłorocznych mistrzów oraz nowych świetnie się zapowiadających zawodników. Podczas zawodów mistrz Polski p. Kalek z Kł. „HCP” zamierza pobić swój własny rekord w jednorącz rwanu, który wynosi obecnie 75 kg. Jednocześnie przypominamy, że 22 bm. i 23 bm. odbywają się w tej samej sali mistrzostwa w walkach zapasniczych. Początek w pierwszym dniu o godz. 20, w drugim o godz. 18.

Lekka atletyka

Akademicki Związek Sportowy sekcja lekkoatletyczna urządza w niedzielę o godz. 9.30 na boisku Sokoła, otwarte zawody pań i panów. Program obejmuje konkurencje w których mogą paść rekordy a więc: biegi 60 m i 800 m panów, 80 m pań, rzuty oburącz dyskiem, kulą i oszczepem pań i panów; skoki w wyż z m. i wdal z m. pań i panów, skok w dal z rozp. pań. Spodziewany jest udział najlepszych lekko-atletów poznańskich. Wieczorem o godz. 20 odbędzie się wieczorek taneczny urządzony przez sekcję w sali Dworu Grunwaldzkiego, ul. Grunwaldzka 3.

Piłka nożna

Przed meczem Polska i Włochy. Ekspedycja pod kierownictwem gen. Bończy-Uzdowskiego wyjeżdża z Warszawy, w dniu 25 bm. rano, gracze krakowscy przyłączają się w Dzierżycach; co do graczy poznańskich, to obaj będą nocowali w Krakowie celem uniknięcia dwóch przejazdów nocnych i związanego z tem zmęczenia, a gracze lwowscy mają wyjechać również we wtorek rano.

T. S. „Wisła” nie otrzymała od P. Z. P. N. zezwolenia na wyjazd do Czechosłowacji w dniach 30. 10. i 1. 11. oraz rozegranie tam spotkań ze względu na zbyt wielkie osłabienie drużyny przez oddanie graczy reprezentacyjnych do Włoch. Poza tem termin ten jest zastrzeżony statutowo dla Krakowskiego OZPN, który w dniu tym rozgrywa zawody międzymiastowe.

K. S. „Sparta” urządza czwórmecz dzielnic języckiej o puchar, ufundowany przez p. Wawrzyniaka. W niedzielę dnia 23 bm. o godz. 11 na boisku K. S. „Sparty” spotka się „Sparta” z „Sokołem” Jeż. i tegoż dnia o godz. 14.30 „Pentatlon” ze „Skra”.

Pewien wyższy urzędnik policji londyńskiej wynalazł dwururkowy pistolet, który ma oddawać wielkie usługi przy pościgu za bandytami, korzystającymi z samochodów, umożliwiając z jednej strony rozstrząskanie szyb, z drugiej zaś przebijanie tanków benzynowych i wzniesienie w nich ognia. Na naszym zdjęciu wynalazca, maj. Harry Chaddocks, demonstruje swój wynalazek.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

O oszustwo asekuracyjne na 1 i pół miliona zł

Sąd uwolnił od winy i kary właścicieli garbarni, braci Rutkowskich

Sąd okręgowy w Gnieźnie pod przewodnictwem wiceprezesa p. Hoppe'go rozpatrywał przez poniedziałek, wtorek i środę sprawę karną z oskarżenia posiłkowego przeciwko Stanisławowi i Edmundowi Rutkowskiemu i Aleksandrowi Nikołajewowi, wszystkim z Miłostawia. Tło rozprawy było następujące:

Dnia 1 kwietnia 1929 wybuchł pożar w garbarni skór. na szkodę Braci Rutkowskich. Dochodzenia prowadziły początkowo w kierunku rozmyślnego podpalenia. Brak jednak dowodów podpalenia rozmyślnego spowodował, że prokuratura gnieźnieńska sprawę trzykrotnie umorzyła. Zaangażowane towarzystwa asekuracyjne, w których Bracia Rutkowscy byli ubezpieczeni, a mianowicie Krajowe Ubezpieczenie Ogniove i Tow. „Piast” nie zadowolili się wynikiem dochodzeń sądowych i wystąpiły z ponownym wnioskiem z oskarżenia posiłkowego, zarzucając im niedbalstwo i zadanie nadmiernego odszkodowania. Oskarżeni twierdzą, że z powodu pożaru ponieśli stratę materialną w wysokości około 1,450,000 zł. Na rozprawę powołano 23 świadków oraz 7 biegłych. Głównym zadaniem przewodu sądowego było ustalenie wysokości poniesionych strat. Sąd miał zadanie nader trudne, gdyż w czasie pożaru spłonęły wszelkie księgi handlowe.

Straty, które Rutkowscy ponieśli z tytułu straty budynków, chemikali i maszyn nie były sporne.

Rozbieżność zaistniała jednakże pomiędzy stronami co do towaru, t. j. w skórach surowych, półfabrykach i produktach gotowych na ca 40,000 kg., gdy tymczasem opinia rzeczoznawców polegała na tem stanowisku, że przed pożarem mogło się znajdować w fabryce około 25—26,000 kg.

Zeznania biegłych

Rzeczoznawca Adolf Moor określił zdolność produkcyjną fabryki na wyrób 30 skór dziennie, biorąc pod uwagę liczbę 20 zatrudnionych w fabryce przed pożarem robotników. Zdaniem biegłego niska ilość resztek spalonych skór nie wykazuje nawet w przybliżeniu tak wielkich zapasów. Wartość zapasu skór określają oskarżeni bez żadnych ku temu danych na 600,000 zł.

Rzeczoznawca p. dyr. Schole z Gniezna oświadczył, że przychylił się do orzeczenia znawcy Moora i przedkłada kalkulację, że zapas skór mógł wynosić 25,700 kg. wartości 250,000 zł. Następnie słuchano jako biegłego z ramienia Rutkowskich majora Flenara z intendatury z Poznania, który odbierał na fabryce zamówienia z ramienia M. S. Wojsk.

Przed zaprzysiężeniem majora Flenara doszło do kontrowersji pomiędzy zastępcami stron, mianowicie adwokat dr. Rosner wystąpił z wnioskiem, aby sąd zapytał biegłego majora Flenara „czego się on jeszcze spodziewa od Rutkowskich” oraz, jakie kwalifikacje posiada Flenar w dziedzinie garbarstwa.

Inauguracja roku akademickiego

W niedzielę, 23 b. m. odbędzie się uroczysta inauguracja roku akademickiego 1932/33, która dorocznym zwyczajem rozpocznie się o godz. 10 nabożeństwem w kaplicy zamkowej, z udziałem rektora, senatu, profesorów i przedstawicieli organizacji studenckich.

O godz. 11 odbędzie się w sali uniwersytetu właściwa uroczystość, według następującego programu: „Pobudka” L. Kamińskiego — chór męski z towarzyszeniem orkiestry, sprawozdanie prorektora prof. Sajdaka za rok akad. 1931/32, wręczenie insygnjów nowoobranemu rektorowi prof. Stanisławowi Pawłowskiemu, przemówienie J. Mag. rektora prof. Pawłowskiego i wykład inauguracyjny p. t. „O renesansie geografii politycznej”, rozdanie medali za prace naukowe wychowankom uniwersytetu poznańskiego „Gaudeamus” — wykona chór męski.

Bezpłatne bilety wstępu dla publiczności wydawać będzie rektorat w sobotę, 22 b. m. od godz. 9—12

Obrona oskarżonych prosi sąd o stwierdzenie, jakie kwoty otrzymali eksperci od „Piasta” i Kraj. Ubezp. Ogniove.

Po odczytaniu zeznań dwóch niezbędnych świadków i kilku innych dokumentów zamknięto przewód sądowy.

Oskarżyciele i obrona mają głos...

Przewodniczący udzielił głosu przedstawicielowi oskarżenia, posiłkowego i to pp. dr. Rosnerowi i Krotowskiemu, którzy w swoich wywodach popierają akt oskarżenia in extenso.

Obrona w osobach adwokatów Izycznego i Kolečkiego wniosła o uwolnienie

mandantów zarówno od zarzutu niedbalstwa jak i z tytułu zamiaru oszukiwania.

Wyrok

Sąd udał się na krótką naradę i ogłosił następujący wyrok: oskarżonych uwalnia się od odpowiedzialności za wybuch pożaru, jak od zarzutu usiłowanego oszustwa asekuracyjnego względnie współdziałania w tem usiłowaniu, kosztu procesu nakłada się na stronę skarżącą.

Od tego wyroku przysługuje oskarżycielom posiłkowym prawo apelacji. (br)

KALENDARZYK

Piątek, 21 października 1932. Słońce: wschód 6.28; — zachód 16.45; — długość dnia 10 godz. 17 min.

Księżyc: wschód 20.32; — zachód 13.45; — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 10 st. C., pochmurno, wiatr południowy, ciśnienie atmosferyczne niskie 745 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 10 st. C., najniższa + 8 st. C. Ilość opadu 2 mm.

Kal. rzk.: Urszula P.; jutro Kordula P. i M. Kal. słow.: Daromila; jutro Przybysław.

KRONIKA KOSCIELNA

— **Pierwsza msza św.** przed obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej w kościele św. Michała odbędzie się jutro, w sobotę, 22 b. m., o godz. 8 rano.

— **Sodalicia św. Piotra Klawera dla katol. misyj afryk.** W środę, dnia 26 bm. o godz. 19 odbędzie się w kościele OO. Franciszkanów nabożeństwo misyjne z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem.

— **Duszpasterstwo Uniwersyteckie** komunikuje: Z powodu inauguracji roku akademickiego i uroczystości poświęcenia pomnika N. Serca Pana Jezusa nie będzie w niedzielę, 23 i 30 bm. w kaplicy akademickiej przy Watach Leszczyńskiego 6. ostatniej mszy św. o godz. 11. Następne nabożeństwo uniwersyteckie o godz. 11 odbędzie się w uroczystość Wszystkich Świętych.

OSOBISTE

— **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom inżyniera leśnictwa uzyskał p. Rajmund Wiałel z Lidy w woj. nowogrodzkiem; dyplom inżyniera rolnictwa p. Stanisław Włodzimierz Zarzycki z Białej w woj. łódzkiem; dyplom i tytuł magistra praw p. Henryk Ryszard Gustaw Oesterreich z Warszawy.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Tow. Młodych Przemysłowców.** — Plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 24 bm. o godz. 20 na sali Domu Rzemieślniczego. Niezwykle ciekawy i aktualny referat na temat: „Dziesięciolecie marszu na Rzym” — wygłosi p. red. Jerzy Hecnieczek.

ŻYCIE AKADEMICKIE

— **Kl. Magna - Polonia** wybrała na 1. semestr roku akad. 32-33 nowe prezydium w składzie: prezes — Kom. Heppner Henryk, v-prezes — Kom. Pietrykowski Jan, olderman — Kom. Gańczka Edmund i sekretarz — Kom. Jesionowski Stanisław.

ŻYCIE SOKOLE

— **Żeńskie Tow. gimn. „Sokół” (Witda)** urządza 23 bm. o godz. 16 w lokalu p. Zawadki G. Witda 75. wspólnie z męskim gniazdem Witda obchód Kościuszkowski. Na uroczystość tę zaprasza zarząd członków i sympatyków.

WYSTAWY

— **Tow. Miłośników Fotografii**, Poznań, ul. Libelta 14. Od dnia 15 bm. otwarta jest wystawa indywidualna prac p. Władysława Marcinkowskiego z Poznania. Na całość składa się ca. 40 obrazów przeważnie bromowych. Oglądać można codziennie od godz. 16—20. Wstęp bezpłatny!

WYKŁADY

— **Tow. Opieki nad Zwierzętami** zaprasza wszystkich członków oraz sympatyków na wykład z przeżyciami, który wygłosi p. dr. Aleksandra Karpińska w sobotę, 22 bm. o godz. 19 w Collegium Minus, Wały Wazów 26 w sali 22. Wstęp bezpłatny.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Komenda Chorągwi Harcerzy.** W niedzielę, 30 bm. odbędzie się poświęcenie pomnika Najświętszego Serca Jezusa w Poznaniu. Polecam druhom instruktorom oraz drużynom wziąć jak najliczniejszy udział w tej podniosłej uroczystości. Zbiórka drużyn o godz. 11.45 przy Komendzie Chorągwi, ul. Fredry 7. Skąd przemarszują drużyny zwarto przed pomnik. Komendantem całości będzie dh hm Zakowski. O godz. 17 weźma udział poczty sztandarowe drużyn w uroczystej akademii w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich. Czuwaj! Władysław Czarniecki, komendant chorągwi harcerzy.

— **Polskie Towarzystwo Krajoznawcze — Oddział w Poznaniu** urządza w niedzielę, 23 bm. jesienną wycieczkę do lasów Kórnickich. Wyjazd z Poznania o godzinie 9.45 do stacji kolejowej w Gądkach, skąd marsz lasami do Puszczykowa. Powrót do Poznania o godz. 19.02. Pieszej drogi, która stale prowadzi lasami, około 20 km. Bilet kolejowy w obie strony 1.50 zł. Prowadzi sekretarz oddziału. Goście mile widziani.

— **Z Sodalicii Marjańskiej Akademickiej U. P.** Koleżanki będące już sodaliczkami, przepisać się mogą do Sodalicii Akademickiej codziennie, w godzinach dyżurów od 12—13 w lokalu własnym, mieszczącym się w Zamku (Coll. Maius) schody D 2 1/2 piętro. Koleżanki, nie będące jeszcze sodaliczkami, uprasza się również o zapisanie się tamże w godzinach powyżej podanych, z zaznaczeniem, iż okres aspirantury obejmować będzie cykl zebrań przygotowawczych, których rozpoczęcie będzie podane na tablicy sodalicznej, mieszczącej się w Coll. Minus przy kwaterze.

— **Dzū-dzitsu**, japoński system trenowania ciała i samoobrony jako najsukcesowniej i niezawodny nawet w walce słabszego z silniejszym, używany przez policję wszystkich krajów, u nas jeszcze bardzo mało znany. Wyłom ma tu zrobić III kurs, organizowany przez Okr. Ośrodek Wych. Fizycznego, dostępny dla wszystkich, również dla kobiet i osób starszych. Informacje i zgłoszenia przyjmuje kanc. Okr. Ośrodka W. F., ul. Grunwaldzka — koszar 57 p. p., tel. wewn. 245 przez centr. wojsk. Kurs rozpoczyna się z dniem 7 listopada br.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Przed poświęceniem pomnika Wdzięczności.** W sekretariacie komitetu budowy pomnika Najśw. Serca Jez. w Poznaniu odbyła się konferencja, na której zapoznano przedstawicieli prasy miejscowej z szczegółami zbliżającej się uroczystości poświęcenia pomnika. Zapowiedziany jest przyjazd księży biskupów Adamskiego ze Śląska, Łukomskiego z Łomży, Szlagowskiego z Warszawy, Radoń-

Dla oczyszczenia krwi pije rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. ng 5915

skiego z Włocławka. Przybędzie też ks. arcybiskup Teodorowicz ze Lwowa, który wygłosi referat na zebraniu popołudniowym w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich. Z Warszawy i Krakowa zapowiedziany jest przyjazd licznych delegacji. (kl)

— **Ceny detaliczne nabiału** notowane w mieście Poznaniu w dniu 19 bm.: mleko niezbierane 1 litr 0.24 zł, jaja 1 sztuka 0.12 zł, twaróg 1 kg. 0.80 zł, masło solone 1 kg 3.20 zł, masło niesolone 1 kg. 4.20 do 4.40 zł.

— **Z targu.** Dnia 21 b. m. na placu Sapiieżńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3.00—3.40 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3.80—4.00 zł; 1 kg. twarogu 0.70—1.00 zł; za litr śmietany 1.40—2.00 zł; mleka pełnego 22—26 gr; mendel jaj 1.65—1.90 zł.

— **Za mięso:** 1 kg. słoniny świeżej 1.80—2.00 zł; słoniny wędzonej 2.20—2.40 zł; wieprzowiny 1.40—2.00 zł; wołowiny 1.40 do 2.00 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny 1.40—2.20 zł; koziny 1.00—1.20 zł; smalec 2.40—2.60 zł.

— **Za drób i dziczyznę:** kura 2.50—4.00 zł; para kurcząt 2.00—3.50 zł; kaczka 1.80—4.00 zł; gęś 4.00—6.50 zł; para gołębi 1.00—1.10 zł; para kuropatew 3.00 zł.

— **Za ryby:** 1 kg. szczupaka 2.00—2.20 zł; okonia 1.20—1.40 zł; lina 2.20—2.40 zł; karpia 1.80—2.00 zł; sandacza 3.00—3.60 zł; suma 2.60—3.20 zł; mietusa 2.40—3.00 zł; leszcza 1.80 zł; 1 kilogram białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg. karpia 2.10—2.40 zł. Za ryby śnięte płacono 60—70 gr mniej. Za mendel raków płacono 0.50—1.50 zł.

— **Za jarzyny:** 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; pieczek marchewki 5—10 gr; kalarepy 10 gr; 1 kg. szpinaku 20 gr; szcawiu 10—20 gr; kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 pieczek pietruszki 10 gr; 1 kg. jarmużu 30—40 gr; 1 kg. cebuli 15 gr; za kalfior 5—50 gr; główkę sałaty 20—30 gr; 1 kg. bobu 30—50 gr; pieczek rzodkiewek 10 groszy; 1 kg. fasoli żółtej 0.80—1.00 zł; zielonej 40—60 gr; pomidorów 40—50 gr.

— **Za owoce:** 1 kg. owoców suszonych 0.80 do 2.00 złotych; za 1 kilogram jabłek 0.40—1.20 zł; gruszek 0.60 do 1.20 złotych; 1 kg. borówek 1.60—2.00 zł; 1 kg. śliwek węgierskich 0.80—1.20 zł; 1 kg. winogron 1.20—2.00 zł.

— **Za grzyby:** 1 kg. grzybów suszonych 4.00—6.40 zł; kurków (lisiczek) 60—80 gr; borowików 1.40—2.40 zł; maślaków 30 gr; pieczarek 60 do 70 gr; rydzów 2.40—3.00 zł; podpieńki 40—50 gr; pieczarek hodowanych 1.60 zł; zielonek 40 groszy; innych grzybów 50—80 gr.

Z powodu niepogody targ słabszy. Ceny nabiału nieco niższe niż na poprzednim targu. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Zderzenie się dwóch autobusów.** — Dziś o godz. 9 zderzyły się u zbiegu ulic Fr. Ratajczaka i Artyleryjskiej dwa autobusy P. Z. 48938 i P. Z. 10636. Zderzenie było dość silne, gdyż oba autobusy zostały uszkodzone, przyczem jeden z nich wpadł na narożną latarnię gazową, którą wywrócił, tak, że poczał się silnie ulatniać gaz. Przyczyną zderzenia miał być defekt w motorze jednego z autobusów i mokra jezdnia. (z.)

— **W sprawie wypadku postrzelenia p. Franciszka Baranowskiego z Główniej** (ul. Gnieźnieńska 19) okazało się, że Baranowski kradł drzewo na placu bojowym i przy tem został postrzelony przez wojskowego. Stan poranionego nie jest ciężki. Zandarmerja wojskowa wszczęła dochodzenie. (kl.)

— **Usiłowane samobójstwo.** Ubiegłej nocy usiłowała popełnić samobójstwo, trując się sublimatem, w mieszkaniu przy ul. Szamarzewskiego 18 dwudziestodwuletnia Irena S., mieszkająca stale przy ul. Marszałka Focha 75. Desperatkę opatrzyło doraźnie pogotowie ratunkowe i przewieziono do szpitala miejskiego. Stan jej nie jest groźny. (kl.)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **Buń.** Akcja Katolicka. Ostatnio powstał tu z ramienia Akcji Katolickiej Komitet Organizacyjny „Dnia Katolickiego”, w skład którego wchodzi przedstawiciele miejscowej inteligencji. Prezesem wybrano p. Kaletę, sekr. p. J. Słóarczykównę. Komitet ustalił szczegółowy program. Rozpatrywano również kwestię opieki nad młodzieżą.

— (Wybór burmistrza.) Ponieważ kadencja burmistrza p. W. Flensa w styczniu się kończy, obradowała rada miejska w poniedziałek nad wyborem nowego burmistrza. Jednogłośnie wybrano p. Włodzimierza Flensa burmistrzem na dalsze 12 lat.

— (Przedstawienie.) Stowarzyszenie Pań św. Winc. a Paulo urządza w niedzielę, dnia 23 bm. na sali p. Słóarczyka przedstawienie amatorskie komedii p. t. „Zyd swatem” oraz ko. dję p. t. „Warszawski ulicznik”. Po przedstawieniu za-

bawa taneczna. Czysty zysk przeznaczają się na biednych tutejszego miasta. (hm.)

— **Czarnków.** (Akademja.) W sali Hotelu Dworcowego odbyła się akademja Ligi Morskiej. Program był bardzo uroczysty. Naczelnik sądu grodzkiego p. Suszka zagaił wieczór przemówieniem. Odczyt o sprawach morskich Polski wygłosił p. prof. Czerniecki. Resztę programu wypełniły deklamacje oraz popisy Tow. śpiewu „Harmonia” i orkiestry Seminarjum Nauczycielskiego. Sala była przepełniona publicznością. (cn.)

— **Inowrocław.** (Dla ścisłości.) P. Szczepan Stachowiak, ul. Toruńska, donosi nam, że notatka nasza w nr. 20 bm. pod nagłówkiem „Zajście na strzelnicę” nie jest ścisła. Otóż p. Szczepaniak nie odniósł poparzenia twarzy, a kula (nb. z broni małokalibrowej) przestrzeliła tylko rondo kapelusza. Wystrzał spowodował nie wałęsające się dziecko, lecz przybyły z p. Szczepaniakiem na strzelnicę jego synek.

— * **Gostyń.** (Z ruchu przeciwalkoholowego.) W ub. niedzielę (16 października) odbył się w Gostyniu kurs przeciwalkoholowy, zorganizowany przez miejscowe Kat Koło Abstynentów i Abstynentek. Program obejmował 5 referatów. Prof. Kołomołocki mówił o wpływie alkoholu na ustrój fizyczny i duchowy człowieka; p. Tomaszewski z Poznania o ratowaniu alkoholików i zadaniach Kat Związku Abstynentów; p. Krupeński, wiceprezes Koła o doniosłym znaczeniu klęski alkoholizmu z punktu widzenia społecznego i państwowego; p. Bielerzewska, skarbniczka Koła, uzasadniała wartość abstynencji. — Wśród obecnych był ks. prałat Mędlowski, proboszcz miejscowy, komendant policji i delegaci trzech bractw wstrzemięźliwości z okolicy. Ogółem udział w kursie brało prawie 100 osób.

— * **Grodzisk.** (Zderzenie z autobusem.) W niedzielę o godz. 15.45 na szosie opaleńckiej najechał autobus p. Stefana Szymkowiaka z Buku, kierowany przez szofera Kazimierza Szeibego na motocykl 20-letniego Andrzeja Włoszyńskiego z Grodziska, który uległ ciężkim obrażeniom ciała i kontuzji nogi. Poranionego przewiózł ten sam autobus do szpitala miejskiego. Dwie osoby, jadące z p. Wł. na motocyklu, wyszły z wypadku cało. Nieszczęśliwemu udzielił pierwszej pomocy p. dr. Henke. — Motocykl został silnie uszkodzony. Winę za wypadek ponosi tak kierowca autobusu jak i motocyklista, gdyż nie jechali przepisowo.

— (Kradzież.) Podczas niedzielnego meczu piłkarskiego skradziono z szatni stadionu powiatowego p. Ignacemu Ptakowi srebrny zegarek ze złotym łańcuszkiem oraz 40 złotych gotówki, p. Bolesławowi Drygasowi również srebrny zegarek i wieczne pióro, oraz p. J. Węlewiczowi papierosy. Posiadających klucze od szatni aresztowała policja jako podejrzanych i osadziła w areszcie, celem przeprowadzenia śledztwa.

— (Niefortunny strzelcy.) W nocy na 15 bm. przychwyliła policja dwóch tutejszych obywateli, pp. K. i B. za nieprawne użycie sarny w czasie ochronnym. Winni wykroczenia tłumaczyli się, iż strzelając, uważali sarnę za rogacza, a przeznaczyli go dla ubogich w miasto. Po spisaniu protokołu niefortunnym strzelców zwolniono aż do rozprawy. (gs.)

— * **Kościan.** (Kampania cukrowa.) W tych dniach rozpocznie tutejsza cukrownia swą kampanję. Ażeby umożliwić zajęcie jak największej ilości robotników, głównie ojców rodzin, najprawdopodobniej zaprowadzone zostaną cztery zmiany po 6 godzin w tych działach, gdzie to jest możliwe. Czynność cukrowni w bieżącym roku będzie znacznie krótsza, niż w ubiegłych latach. W czasie kampanji pracuje w cukrowni do 1500 robotników.

— (Z życia „Sokoła.”) „Sokół” żeński urządził w dniu 16 bm. przedstawienie amatorskie z bardzo urozmaiconym programem. Odegrano baśń sceniczną p. t. „Prządka pod Krzyżem”. Młode amatorki wywiązały się ze swego zadania bardzo dobrze. Czysty zysk przeznaczono na urządzenie świetlicy.

— (Ze szkoły.) Konferencja nauczycielstwa odbyła się w sali Hotelu Warszawskiego i zgromadziła około 300 nauczycieli i nauczycielek z powiatu kościańskiego. — (Dzień Katolicki.) Liga Katolicka wraz z towarzystwami katolickimi urządziła w niedzielę, dnia 30 bm. w sali Sokoła „Dzień Katolicki”.

— (Z życia harcerzy.) Przy drużynie im. Jana Sobieskiego powstała sekcja pożarnicza, która brała udział w zawodach okręgowych straży pożarnych w Gostyniu, zdobywając mimo silnej konkurencji II nagrodę w IV grupie. Drużyna starszoharcerska im. Jana Sobieskiego utrzymuje corocznie w porze zimowej świetlicę dla całego środowiska kościańskiego. Uroczyste otwarcie wspomnianej świetlicy w obecnym sezonie zimowym odbyło się w dniu 16 bm.

— (Z Tow. Śpiewu.) Towarzystwo chór męski „Arion” urządziło w dniu 23 bm. w sali Hotelu Warszawskiego uroczysty obchód Moniuszkowski.

— (Tragiczny wypadek.) W dniu 15 bm. gdy p. Edward Przybylski z Ponina wchodził na wóz, niespodziewanie ruszyły konie i p. P. spadł z wozu i odniósł poważne obrażenia wewnętrzne. Ciężko poranionego p. Przybylskiego odstawiono do szpitala św. Zofii, gdzie wkrótce potem zmarł. (mk.)

— * **Leszno.** (Osobiste.) Emeryt. nauczyciel p. Leon Flieger obchodził w tych dniach ze swą małżonką srebrne gody małżeńskie.

— (Kradzieże.) Z nastaniem rychłych wieczorów wzmożyły się znów kradzieże żarówek w sieniach. Właściciele domów powinni w własnym interesie zabezpieczyć swe żarówki siatką drucianą.

— (Nieszczęśliwy wypadek.) Synek kolejarza p. S. dostał się pod auto, które go tak nieszczęśliwie przejechało, że doznał prócz ogólnych obrażeń także ciężkiego złamania prawego ramienia. W stanie ciężkim odwieziono nieszczęśliwego do szpitala.

— (P. C. K.) Herbatki popołudniowe P. C. K. cieszą się i nadal coraz większym

Lewandowska contra Hrabych

W Sądzie Okręgowym w Poznaniu jako instancji odwoławczej toczy się dziś rozprawa z oskarżenia Marii Lewandowskiej przeciwko podprokuratorowi Hrabychowi, o zniewagę. Sąd wykluczył jawność. (z)

powodzeniem. Czysty zysk przeznaczony na spłatę rat za sanitarkę. (s.)

— * **Mogilno.** (Kradzież.) Włamano się do mieszkania rolnika p. St. Pińskiego w Wielowieś. Jak wynika z dochodzeń policyjnych, złodzieje weszli w nocy przez okno na strych i korzystając z odbywającej się zabawy, splądrowali mieszkanie i skradli 3 zegarki złote, parę kolczyków i wiele drobniejszych przedmiotów. Tej samej nocy włamywacze skradli sublokatorkę nauczycielki p. Oltoszewskiej 10 zł. gotówki oraz różne przedmioty wartości 50 złotych. (mm.)

— * **Ostrów.** (Nowe ulice.) Na ostatnim posiedzeniu komitetu rozbudowy miasta postanowiono nadać nazwy ulicom niedawno wytkniętym. Ulica, oznaczona dotąd „nr. 1”, otrzymała nazwę ul. 3 Maja; ul. „nr. 2”, prowadzącą od ul. Kościuszki do fabryki „Wagon”, nazwano ul. Zwirki. „nr. 3” ul. Wigury; ulicę prowadzącą od ul. Kościuszki, do toru kolejowego nazwano ul. Prosta, drogę prowadzącą od toru kolejowego (obok cegielni p. Krysińskiego) ul. Wspólna; drogę prowadzącą od torów kolej. Ostrów — Odolanów ul. Nowa, drogę prowadzącą od mostu kolej. przy torze ul. Krzywa; drogę na świeżo rozparcelowanym terenie miejskim przy szosie odolanowskiej nazwano ul. Bratnia.

— (Osobiste.) Dyr. Sądu Okręg. w Ostrowie p. dr. Gmurowski przeniesiony został w stan spoczynku. Pan G. ma otworzyć własne biuro adwokackie.

— (Konkurs wzorowej czystości mieszkań.) Towarzystwo Przeciwnożelazne pow. ostrowski urządza konkurs wzorowej czystości mieszkań 1 i 2 izbowych. Ocena czystości przeprowadzi specjalna komisja Towarzystwa. Przegląd mieszkań odbędzie się w czasie od 30 października do 1 listopada br. w godz. popołudniowych. Za wzorową czystość wyznaczone zostały następujące nagrody: I w kwocie 30 zł., II 2 po 15 zł. i III 4 po 10 zł. Mieszkania do konkursu należy zgłaszać na piśmie w Poradni dla płuco chorych przy ul. Wrocławskiej nr. 11 do dnia 30 października 1932 r.

— (Poświęcenie kaplicy w Sadowiu.) W niedzielę, dnia 6 listopada odbędzie się uroczyste poświęcenie kaplicy i klasztoru OO. Pasjonistów w Sadowiu pod Wielkim Wysockiem. Uroczystego poświęcenia dokona J. E. X. Kard. Hlond. (or.)

— (Aresztowanie mordercy.) Jako silnie podejrzanego o popełnienie morderstwa rabunkowego na osobie Teodozji Sośniskiej w Sulmierzycach, o czym szerzej donosiliśmy, zaarrestowano niejakiemu Romanowi Domagałę z Mieloszyńca pow. Wieleń i osadzono w tutejszym więzieniu śledczym.

— (Włamanie do pastora.) Do mieszkania pastora P. Rutza przy zbiorze ewangelickim włamali się nocą złodzieje i skradli złoty zegarek, trzewiki i różne inne przedmioty.

— (Ciekawy proces.) Przed tutejszym sądem okręgowym toczył się ciekawy proces, wytoczony Komunalnej Kasie Oszczędności powiatu jarocińskiego przez b. starostę jarocińskiego p. Modelskiego o odszkodowanie 30 tys. złotych za bezprawne pozbawienie go stanowiska dyrektora kasy i zerwanie umowy, mającej obowiązywać na lat 10. Sąd skargę, jako nieuzasadnioną, oddalił.

— (Napad na posterunkowego.) Na posterunkowego z wartowni Sulmierzyce, p. Kobyłańskiego napadł niepoznaną bandytą i zadał mu tak ciężkie okaleczenie głowy, że napadnięty padł nieprzytomny na ziemię. (n.)

— * **Środa.** (Z Tow. Upiększania Miasta.) W niedzielę urządziło tu T. U. M. zebranie, połączone z rozdaniem dyplomów za nagrodzone ogródki, balkony i okna. Wykład o ogrodzie jesiennym wygłosił p. Wróblewski, dyr. ogrodów kórnickich.

— (Zakwitła znowu grusza i truskawki.) W ogrodzie obywatela Furmanka zakwitła po raz drugi w bież. roku grusza. (ak.)

— * **Żerków.** (Z Ochot. Straży Pożarnej.) We wtorek odbyło się w salce p. Wierzchowieckiego nadzwyczajne walne zebranie. Do prezydium zebrania wybrano: przewodniczącym p. Domicza, sekretarzem p. Chwiralskiego (obaj z Jarocina). Iawnikami pp. Wolskiego i Durzewskiego. Zebranie to zwołane zostało z powodu ustąpienia prezesa p. Zygmunta Jaksy, na którego miejsce wybrano większością głosów burmistrza p. Szurkowskiego. P. Jakska, dziękując zebranym za współpracę, wezwał ich do dalszej ofiarnej pracy — imieniem zebranych podziękował ustępującemu prezesowi p. Krukowski Władysław nadmieniac, iż ustępujący prezes doprowadził Straż w ciągu 11 lat pracy do rozkwitu. (zl.)

Ostroróg

Agencję „Kurjera Poznańskiego” przejął od 21 października 1932 r.

Stefan Gumny

Ostroróg, ul. Pniewska 108.

Zamówienia oraz przedpłatę na listopad i dalsze miesiące prosimy skutecznie odtąd tylko w wyżej wspomnianej agenturze, która przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych, bez żadnych dopłat.

Dostawa jeszcze tego samego dnia.

Z Pomorza

— * **Grudziądz.** (Pan „hrabia” za kratkami.) Przed kilku dniami dokonano w restauracji „Sanssouci” kradzieży. Złodziej zabrał rozmaite towary i rzeczy wartości około 1000 złotych. — Podejrzanie padło na znanego z oszustw Edmunda Edwarda dwójga imion Jastrzębiec-Matuszelańskiego, podającego się za hrabiego. Podczas rewizji w mieszkaniu pana „hrabiego” znaleziono skradzione w „Sanssouci” przedmioty, ponadto rzeczy, pochodzące z kradzieży w składach fryzjerskich. M. został aresztowany, a równocześnie dwaj jego przyjaciele.

— (Smaczny łup.) Do mleczarni przy Tuszewskiej Grobli włamali się w nocy złodzieje i zabrali 65 bochenków sera.

— (Za pracę przy spisie ludności.) W teatrze miejskim udekorował p. prezydent Włodek za wydaną pracę przy spisie ludności 12 nadkomisarzy medalem brązowym, poczem udekorowani wręczyli podobne odznaki 210 komisarzom spisowym.

— (Najliczniejsza organizacja.) Tow. Upiększania m. Grudziądza liczy 543 członków, w czem 390 Polaków, 136 Niemców i 17 Żydów. Tow. uporządkowało wielkim nakładem kosztów ogród przed teatrem miejskim, urządzając zieleńce i kwietniki; uporządkowany też został stary cmentarz przy ul. Trzeciego Maja, wyściełano ziemię różne drogi i ustawiono kilkanaście ławek. Na górze Zamkowej ustawiono na długości 500 m ogrodzenie z cementowych słupów i ustawiono nowe ławki. We wszystkich ogrodach publicznych i parkach posiada Tow. razem 251 ławek i 109 koszyków do odpadków. W roku bieżącym na 1747 balkonów było upiękaszonych kwiatami 1243; okien upiękaszonych było 1017. Za najlepsze dekoracje Tow. przyznało 34 premie i 184 nagrody drugiego stopnia. Grudziądz słusznie uchodzi za miasto kwiatów; jego chlubą jest przedewszystkiem wspaniały park miejski i ogrody działkowe, utrzymane na wysokim poziomie sztuki ogrodniczej (ski.)

— * **Wąbrzeźno.** (Pożar.) W Elgiszewie spłonęło całe zabudowanie rolnika Jastrzębskiego, składające się z domu mieszkalnego, stodoły i chlewów. Straty wynoszą 20 000 złotych. Zachodzi najprawdopodobniej rozmyślnie podpalenie. (x.)

Pożar wielkiego młyna w Ostrowie

Spalił się młyn parowy Walczaka i Rakowicza

Ostrów, 21. 10. (Tel. wł.). Dzisiaj rano o godz. 3 wybuchł pożar w wielkim młynie parowym Walczaka i Rakowicza, największym młynie w Ostrowie. Na miejsce pożaru zjechały straże pożarne z Kalisza i miejska straż pożarna oraz straż z fabryki „Wagon”. Pożar jeszcze trwa.

Do tej chwili spaliły się lewatory

16-letni wiolonczelista Amedeo Baldovino

nazwany przez prasę „malym Casalsem” wystąpi jako solista w niedzielę dnia 23 października w Teatrze Wielkim na koncercie symfonicznym orkiestry miejskiej. Występ tego młodziutkiego artysty, który koncertując we wszystkich europejskich centrach muzycznych, wprowadził w zachwyt i zdumienie tak prasę jak i publiczność, będzie dla Poznania wielką sensacją. Baldovino mimo swych szesnastu lat rozporządza fenomenalną techniką wielkim tonem i wrodzoną muzykalnością. Baldovino odegra koncert Dworaka.

Po koncercie w Wiedniu, pisze jeden z recenzentów o występie Baldovino: „Młodzieniec ten — wyjątkowy talent — opanuje swój instrument po mistrzowsku. Dziś już zaliczyć go można do wybitnych artystów”.

Batutę dzieży kapelmistrz p. Zygmunt Latoszewski, pod którego dyktando orkiestra wykona Czajkowskiego symfonię „Patetyczna” i Dukasa „La Péri”. Bilety w cenie 0.50 do 3 zł. do nabycia w firmie A. Szrejbrowski.

Z Torunia

Zastraszająca plaga sówki-chojnowki — Wojna magistratu z rzeźnikami — Toruń rozbudowuje się

Toruń, 21 października. Miasto Toruń ma nowe zmartwienie. Plaga straszego wroga lasów sosnowych (te przeważają na Pomorzu) nie ominęła i toruńskich lasów miejskich, które stanowią poważną pozycję majątku miejskiego (ok. 5000 ha).

Sówka-chojnowka jest to drobny, a nader złośliwy i szkodliwy owad (motylek), bo składa on swoje mikroskopijskie jaja w koronie sosny. Gąsienica, po wylęgnięciu się z jajka, żywi się szpilkami sosny, a jest tak żarłoczna, że w ciągu 2 tygodni pierwszego dojrzewania zjada doszczętnie całe igliwie na drzewie. Następstwem tego jest uschnięcie i zupełne zmarnienie drzewa. Dzięki wielkiej płodności tego owadu całe tysiące hektarów lasu sosnowego padają jego ofiarą. Dotychczas jeszcze niema dość skutecznego sposobu walki z tym szkodnikiem. Opylanie drzew proszkiem, zabijającym gąsienice, jest bardzo kosztowne i utrudnione wobec braku potrzebnej ilości aparatów. Jedynie możliwym sposobem jest tępienie poczwerek sówki-chojnowki przez zgrabianie ściółki leśnej, w której poczwarki pozostają aż do wylęgu na następną wiosnę. W kupach zgrabionej ściółki, wskutek gorąca i braku powietrza poczwarki giną.

Ten sposób tępienia stosują lasy państwowe w okolicach Torunia.

W lasach miejskich sówka-chojnowka zdołała już doszczętnie zniszczyć 150 ha lasu, a 250 ha poważnie uszkodziła. Wobec spodziewanego na przyszłość wiosnę licznych wylęgów sówki magistrat zamierza użyć do grabienia ściółki leśnej bezrobotnych i przeznaczyć na ten cel fundusze specjalne na zatrudnienie bezrobotnych. Zagrożony jest obszar 2600 ha lasu którego oczyszczenie kosztować będzie

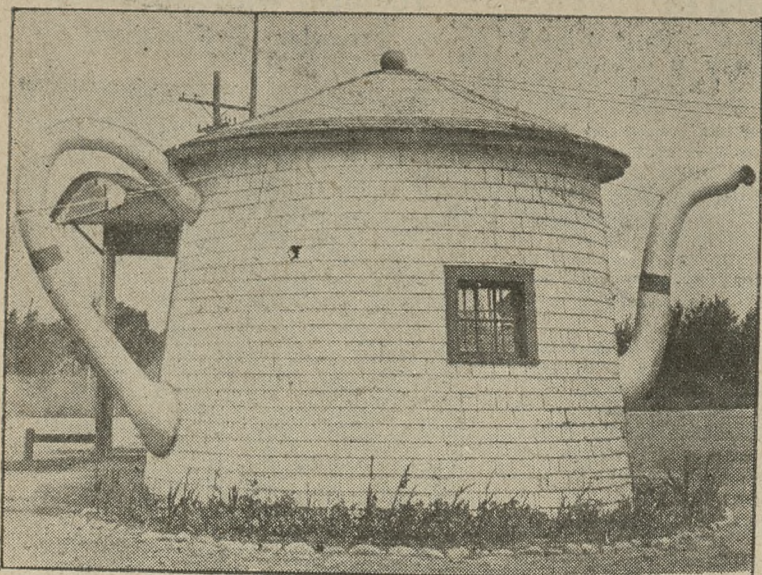
ślusarnia, urządzenia zbożowe, część maszyn i dużo zboża. Straty wynoszą około pół miliona złotych. M. in. spaliło się 4000 ctr. mąki i zboża za sumę 120 tysięcy zł. Przyczyny pożaru dotąd nie stwierdzono; według wszelkiego prawdopodobieństwa pożar powstał od krótkiego spięcia lub zapalenia się łożysk.

ok. 180.000 zł. Odpowiedni wniosek magistratu rada miejska na posiedzeniu w dniu 19 bm. uchwaliła.

Drugą ważną sprawą, rozpatrywaną w dniu tym przez radę miejską, była sprawa zatargu magistratu z rzeźnikami toruńskimi. Dwa miesiące już trwa bojkot rzeźni miejskiej przez rzeźników, a miasto poniosło wskutek tego straty ok. 80.000 zł. Zatarg powstał na tle obciążenia opłat za ubój w rzeźni specjalnymi opłatami na zatrudnienie bezrobotnych. Rzeźnicy domagają się obniżenia tych opłat.

Chcąc zmusić rzeźników do poniesienia bojkotu, magistrat zaproponował zmianę statutu o uboju w rzeźni, polegającą na tem, że strefa o promieniu 9 km odległości od Torunia, z której dotychczas był zakazany przywóz mięsa do Torunia, rozszerzona być miała do 70 km. Rada miejska wniosek ten przyjęła, rozszerzając tę strefę do promienia nawet 100 km. Wskutek tego rzeźnicy toruńscy nie będą mogli przywozić mięsa z Chelmży i z Gniewkowa, gdzie dokonywali uboju w czasie trwania bojkotu. Jakie stanowisko wobec tych uchwał korporacji miejskich zajmą rzeźnicy i czy przyczyni się to do zlikwidowania zatargu — pokażą najbliższe dni.

Pocieszającym objawem w smutnych dniach obecnego kryzysu jest dla Torunia niezwykle wzmożenie się ruchu budowlanego. Jest obecnie w budowie kilkadziesiąt domów, w tej liczbie wielomieszkaniowe domy, budowane przez Z. U. P. U. dla urzędników Dyrekcji Kolejowej, która ma być przeniesiona z Gdańska do Torunia, 40-mieszkaniowy dom, budowany przy ul. Mickiewicza przez p. Chojnackiego ze Starogardu, tudzież cały szereg domów i willi mniejszych, budowanych przez osoby prywatne. Bądź też przez spółdzielnie budowlane. (wd)

Obrazek z życia charbińskiego

Ten olbrzymi „czajnik” znajduje się przy wielkim szlaku samochodowym w Kalifornii ze słynnego na cały świat Los Angeles do Pasadena. Przy owym czajniku zatrzymują się wszystkie „spragnione” automobile, aby nasyć się dowolną benzyną.

„Tygodnik Polski” wychodzący w Charbinie, zamieszcza poniższy barwny opis: Wielki kompleks domów przy ulicy Sansinskiej. Wszystkie pomieszczenia zaopatrzone. Trzy lokale zajęte przez rodziny polskie, czwarty przez Burzę Żeńską Polską im. Św. Jadwigi, następnie kilka pomieszczeń rodzin rosyjskich i tyleż chińskich. Całe podwórze, jak również i cała ulica gęsto zapelniona namiotami i barakami, w których mieszkają setki Chińczyków, którzy schronili się przed katastrofalną powodzią z Fudziadzianu do wysoko położonego Nowego Miasta.

Godzina 6 wieczorem. Na dworze jeszcze jasno. Ruch uliczny w całej pełni. Przed domem zjawia się grupa Chińczyków w wieku 20 do 30 lat. Paru ubranych w mundury, podobne do policyjnych, jeden w eleganckim kostiumie europejskim i 5 czy 6 w bardzo porządnym kostiumie cywilnym, chińskich. Nie spiesząc się, sprawdzili numer domu i rozmawiając swobodnie weszli przez bramę główną na podwórze. Tutaj bawili się w piłkę dzieci polskie i rosyjskie, a około trzydziści osób dorosłych: Polaków, Rosjan i chińskich powodźian albo rozmawiało spokojnie albo też krzotało się koło pomieszczeń.

Nowoprzybyli orientując się doskonale w rozkładzie pomieszczeń, weszli bez spieszności do jednego z nich, gdzie mieszkali Chińczycy, urzędnicy z Angielskiej Fabryki Tytoniu (b. Łopato). Weszli do pomieszczenia, zamknęli drzwi za sobą, i przywitani się uprzejmie z obcymi, którzy nie nie przeczuwając, siedzieli spokojnie około stołu, zajęci rozmową lub paleniem papierosów. Następnie — jak na komendę dobyli rewolwerów wycelowali w obecnych i kazali wszystkim stanąć pod ścianą. Rozpoczęła się bardzo szczegółowa rewizja. Gotówka i wszystko co było cenniejszego powędrowało do kieszeni nowoprzybyłych. Następnie dobyli sznurów, związali sześciu najgłośniejszych Chińczyków i kazali im iść ze sobą. Naturalnie, że nikt ze związanych nie śmiał powiedzieć ani słowa, gdyż wiedział, że przy najmniejszej oznace sprzeciwu zostanie rozstrzelany.

Cały orszak wyszedł z pomieszczenia na podwórze. Na przedzie szedł Chińczyk w ubraniu europejskim, za nim powiązani jeńcy, po bokach Chińczycy w cywilnych chińskich ubraniach a z tyłu ubrani w mundury policyjne. Cała ta eskorta trzymała rewolwery, przygotowane do strzału, w rękach.

Dorośli obecni na podwórzu i bawiące się dzieci, myśleli, że to policja chińska i agenci policyjni prowadzą aresztowanych za jakieś przestępstwo Chińczyków. Niektórzy wszczynali nawet rozmowę z uzbrojonymi.

Pierwsza kobieta wachmistrzem policyjnym w służbie wewnętrznej. Oczywiście w Ameryce. W Miami Beach, na Florydzie. Pierwsza i dotychczas jedyna, nietylko w Ameryce, ale chyba i na całym świecie. Cieszy się ona ogromną sympatią u podwładnych, u przełożonych i u przestępców, których przesłuchuje. Źródłem tej powszechnej sympatii jest — grzeczność i uśmiech. Nazywa się Ewelina Tucker.

nymi, naco otrzymywali nawet grzeczne, zdawkowe odpowiedzi. Orszak wyszedł spokojnie na ulicę i wśród setek obecnych Chińczyków, udał się bez przeszkody w kierunku Fudziadziana.

Dopiero po jakimś czasie, jeden z mieszkańców domu, Rosjanin, przyszedł do przekonania, że ci, którzy aresztowali 6 Chińczyków, nie są policją ale „chunchuzami” (bandytami). Pobiegł do najbliższego posterunku policyjnego, oddalonego za ledwie kilkaset metrów i opowiedział o swoim podejrzeniu. Wszczęł się alarm. Za kilka minut nadbiegło pogotowie policyjne, oglądali miejsce przestępstwa, gadał, krzyczeli itd., ale naturalnie, że „chunchuzi” i ich jeńcy zniknęli już bez śladu.

Teraz trzeba oczekiwać, kiedy chunchuzi zwrócą się do rodzin pochwyconych z propozycją wykupu. Wykup będzie im naturalnie zapłacony gdyż w przeciwnym razie, jeńców będą przypiekać ogniem, obcinąć uszy i nosy, torturować, a w końcu zamordują.

Takie wypadki trafiały się w Charbinie kilka razy na tydzień. Oto warunki wśród jakich żyje i pracuje kolonia polska w Charbinie.

Prawdziwe oblicze Hollywood

Rozwój stolicy Kalifornii Los Angeles i przedmieścia jej Hollywood dokonał się, nawet jak na stosunki amerykańskie, w tempie wprost nieprawdopodobnie szybkim. Jeszcze na początku tego stulecia był Hollywood gołem wzgórzem piaskowym, dającym przytułek w nielicznych barakach blaszanych zbierającym Chińczyków, meksykańskich meteców i cow-boyów. Pierwszą wytwórnię filmową założył tam w październiku 1911 r. niegdyś Mister Al Christie, który nabył walącą się stodołę i ustawił w niej kamerę filmową i nieco sprzętu. Inni filmowcy poszli niebawem za jego przykładem ze względu na słabe niezwykłe opady i stały słoneczny klimat, gwarantujący jak największą ilość dni, odpowiednich do dokonywania zdjęć filmowych. W dodatku byli tam pod ręką Indianie, Chińczycy, Murzyni i inni egzotycy.

Twórcy amerykańskiego przemysłu filmowego, który dzisiaj zajmuje trzecie miejsce w wielkim przemyśle Ameryki Północnej, pochodzili wszyscy z skromnych warunków. Nie jeden z nich zaskoczony został spostrzeżeniem, że jest milionerem. Nie było ich rzeczą zajmować się sprawami duchowymi lub artystycznymi, nie mieli na to czasu i ochoty ci dawniejsi handlarze starzyzna, właściciele bud jarmarcznych itp., którzy zmuszeni byli o własnych siłach borykać się z życiem — Dla fabrykacji filmów nie znali oni innej miary, jak dla wyrobów jakiegobądź innego towaru, mianowicie był Box Office czyli wynik kasowy. W Hollywood dzisiaj jeszcze daremnie byłoby szukać rzeczy, które w Europie są miernikiem kultury. Miasto to z jego impertynencją rzucającą się w oczy bogactwem, obywateli bez sceny, na którejby wystawić można Szekspira. Posiada ono naliczne księgarnie, nie cieszące się powodzeniem, nie ma tam galerii obrazów ani sztuki. I po co też, kiedy film opanował wszelkie myśli tych ludzi, których zdaniem film literacki nie posiada żadnej wartości, gdyż nie robi kasy. Towarzystwo w Hollywood przekłada przyjemności jak grę w tenisa i golfa, dancinę, flirt, nie zapominając przy tem o rozkoszach kulinarnych. Do dobrego tonu należy uczestniczyć w kaniach prorokini Aimée Semple Macferson i innym pobożnym humbuku sekciarskim.

Nad tym Hollywood ciąży niby zmora atmosfera bezduszości. Miasto duszę swą zaniosło helzebulowi zmechanizowanego kunsztu filmowego. Dusza sztuki poszła na wygnanie. Kto raz sprzedał swoją duchową lub sztuczną istotę za czek dolara, wyfabrykantem w Hollywood niebawem spostrzeżę za przerażeniem, że silę jego mózgu i uczucia zanikły w słodkawo płytkiej atmosferze tej oficyny filmowej.

Hollywood jest między miastami Ameryki parweniuszem. Jego gwiazdy i magnaty filmowe wnoszą sobie na piaskach Hollywood groteskowe burgie, otaczając je wałami, fosami i wieżami strzelniczymi i meblując je w stylu rokoka i biedermeier. Proste jak pod sznur zbudowane

KRONIKA SZKOLNA

Dyrekcja Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Poznaniu podaje do wiadomości, że wobec wolnych miejsc w Konserwatorium sekretariat przyjmuje jeszcze zgłoszenia do 25 bm. Do podania należy dołączyć życiorys, metrykę urodzenia i ostatnie świadectwo szkolne. Wszelkich informacji udziela sekretariat w godzinach od 11 do 13, ul. Wrocławska 16. zg 16410

Genjalny pianista - wirtuoz ALEKSANDER UNIŃSKI w Poznaniu!

Dzielimy się z P. T. Publicznością sensacyjną nowiną: oto po długich staraniach udało się pozyskać na jedyny koncert w naszym mieście sławnego dziś na całym świecie pianistę **ALEKSANDRA UNIŃSKIEGO**. Pamiętamy wszyscy, jak przed kilku miesiącami — podczas Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego w Warszawie — gra **Unińskiego** zelektryzowała całe JURY sędziów konkursowych i tysiączne tłumy publiczności całej Polski; jak lotem błyskawicy nazwisko tego artysty stało się synonimem — **prawdziwego geniuszu**. To też przypadał **Unińskiemu** dwie największe nagrody owego konkursu: pierwsza nagroda im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz druga nagroda honorowa za najlepsze wykonanie Mazurków Chopinowskich. Odtąd **UNIŃSKI** jako pianista - wirtuoz stał się wśród najznakomitszych na całym świecie — **Wielki nasz rodak PADE-REWSKI**, przysłuchując się grze **Unińskiego** niedawno temu w Paryżu, wyraził się, nieając swego podziwu: „**Nie pamiętam, od jak dawna nie słyzałem tak pięknie granego Chopina**”. **Uniński** wystąpi w Poznaniu z wielkim programem już we środę, t. j. dnia 26 października r. b. o godz. 8-jej min. 15 wiecz. w Auli Uniwersytetu. Ceny biletów — pomimo olbrzymiego honorarium artysty — przystępne, bo od 1 zł. Blizsze szczegóły podają wielkie afisze. Prześprzedaż biletów w Księgarni Uniwersyteckiej, ulica Gwarna 19. Tel. 24-48. zrg 16395-251

szerokie ulice szumnie zwane bulwarami i wyłącznie urządzone dla ruchu samochodowego, obramowane są rzadkimi nie raz bardzo dziwaczными konstrukcjami. Parterowe domki w stylu hiszpańsko-meksykańskim stoja obok nowoczesnych amerykańskich koszar, mieszkaniowych. Marmurowe pałace renesansowe banków obok pstro pomalowanych chat holenderskich, u których nie brak nawet śmig — Budynki niektóre wykonane są muiej trwale, niż urządnienia pracowni filmowych. Wieczna pogoda usprawiedliwia ten styl całkowicie.

Każdy posiadacz telefonu będzie miał radio w domu

Niemieckie ministerstwo poczt planuje obecnie wprowadzenie nowego urządzenia, które wywołać może olbrzymi przewrót w radiofonii.

Każdy posiadacz aparatu telefonicznego będzie mógł po wejściu w życie tego urządzenia słuchać za pośrednictwem telefonu radiostacji całego świata według własnego wyboru. W tym celu przy centrali telefonicznej zbudowany zostanie wielki aparat odbiorczy, mogący odbierać programy radiowe całego świata. Właściciel telefonu będzie mógł ze swego mieszkania zażądać przełączenia odnośnej stacji radiowej na swój telefon, a w każdym mieszkaniu urządzony zostanie przez pocztę specjalny głośnik, połączony z telefonem. Wystarczy nacisnąć guzik, ażeby nadawany przez telefon program radiowy przeniesić na głośnik. W razie zażądania numeru telefonicznego, zajętego w tym momencie przez odbiór programu radiowego w mieszkaniu odezwie się dzwonek. poczem, posiadacz telefonu będzie mógł na chwilę wyłączyć głośnik i przeprowadzić rozmowę telefoniczną. Potem może znów włączyć się na program radiowy.

Pocztą niemiecką spodziewa się, że zarówno względy finansowe (odpadnie konieczność posiadania aparatu radiowego), jak i gwarancja czystego odbioru przez telefon spopularyzuje to nowe urządzenie w szerokim stopniu. W tej chwili czynione są już próby z pewnym nowym patentem w tej dziedzinie.

Pierwszy żeński charge d'affaires

Poraz pierwszy w dziejach dyplomacji amerykańskiej wydarzył się fakt: iż kobieta została mianowana na stanowisko charge d'affaires. Podczas nieobecności posła Stanów Zjednoczonych w Sztokholmie, funkcję jego powierzone zostały pani Francis Willis jako charge d'affaires. Pani Willis pełniła dotychczas funkcję radcy legacyjnego przy poselstwie amerykańskim w stolicy Szwecji.

Minister powieściopisarzem

Minister powieściopisarzem, a raczej powieściopisarz ministrem, nie jest to zbyt częste. Obecnie Francja ma takiego ministra, a jest nim p. Jan Mistler, podsekretarz stanu sztuk pięknych. Ten najmłodszy członek dzisiejszego rządu francuskiego dał się już poznać jako autor dwóch powieści. Będąc na urzędzie ministra, wy-

KRONIKA TOWARZYSKA

Poznański Klub Sportowy „Gluchoniemych”. Jesienna herbatka tańcząca odbędzie się w dniu 22. 10. 1932 r. o godz. 9 wieczorem na sali p. Jarockiej przy ulicy Masztalarskiej 8. Zarząd. zg 163912

Zawody w piłkę nożną Poznańskiego Klubu Sportowego Gluchoniemych — Bydgoskiego Klubu Sportowego Gluchoniemych odbędą się w dniu 23. 10. 1932 r. o godz. 2.30 przy stadionie miejskim. zg 1638990

Bal Reprezentacyjny Bratniej Pomocy W. S. H. w Poznaniu. Jak nas informują z kół mianowitych, z początkiem listopada r. b. odbędzie się poświęcenie nowego gmachu W. S. H. a w związku z tem Bal Reprezentacyjny Bratniej Pomocy. Na uroczystym poświęceniu oraz na Balu Reprezentacyjnym będą przedstawiciele władz duchownych, cywilnych i wojskowych, sfery przemysłowo-handlowe, świat literacko naukowy jak również elita miejscowego społeczeństwa. Blizsze szczegóły oraz termin balu zostanie podany później. zg 163878

Koło Medyków S. U. P. urządzi w sobotę, dnia 22. 10. 1932 na salach Belweduru tradycyjny wieczorek zapoznawczy z tańcami. Sympatycy Koła mile widziani. Wstęp dla gości 3.00 zł, student 2.00 zł, członków Koła 1.50 zł. zg 16402

dał przed kilku dniami trzecią swoją książkę „La Maison du docteur Clifton”. Jest to zbiór nowel w stylu Edgara Poe. Obecnie pracuje nad sztuką teatralną i nową powieścią w miarę, jak mu na to pozwala spełnianie funkcji ministerjalnych. (i. n.)

Hymn narodowy Zanzibaru

Powstanie różnych państw egzotycznych w ostatnich latach sprawia często kłopot orkiestrze, która ma obowiązek wykonać hymn narodowy na oficjalnym przyjęciu, a nie wie skąd go ma wzać. Autentyczna jest historia, mająca miejsce na pokładzie wojennego statku angielskiego, na którym miał złożyć oficjalną wizytę sultan Zanzibaru. Wobec niemożności dostania jakiegos hymnu narodowego zanzibarskiego, zdecydowano, iż orkiestra odegra w tempie poważnym jakiś modny fox-trott. Władca Zanzibaru wysłuchał go z powagą i oznajmił: „Bunga! Bunga!” Nikt z obecnych nie zrozumiał co to ma znaczyć, ale sądząc z miny sultana, wywnioskowano, że jest zadowolony. Odtąd hymn „Bunga! Bunga” został oficjalnym hymnem narodowym zanzibarskim.

Co włożymy wieczorem

Moda tegoroczna zadecydowała bezapelacyjnie, że modne są przede wszystkim welny. Dobrze, ale są przecież okoliczności, kiedy welny włożyć nie można. Na wielką galową premierę, na koncert na wieczór prozyczny, obiad parady itp., nie mówiąc już o balach Co wtedy? Skoro już trzeba sobie sprawić suknię jedwabną, to wiedzmy chociaż jaką.

Otóż przedewszystkiem wykleta jest żorżeta, która nudziła nas przez tyle sezonów. Kto ma, to donasza, ale niech broń Boże sobie nie sprawia nowej. Jedwabie muszą być ciężkie, nieprzezroczyste, plynnie przelewające się przez ręce. Masowy crepe-marocain, pokrewny mu (ale dużo droższy!) flamisol, crepe Balthazar, griseledis, caramena. Oto nazwy najmodniejszych materiałów jedwabnych, wprowadzanych na rynek przez wielkie firmy paryskie. Przy tem wszystkiem trzyma się przy modzie wypróbowany znajomy velours chiffon.

Wogóle aksamit odgrywa teraz dużą rolę. Do sukni wieczorowej nosi się sortie albo pelerynki aksamitne, przybrane futrem, bufy aksamitne na rękawach. Jeśli już rękaw jest, to nie może być zwykajny gładki; bufy muszą być albo na ramieniu, albo na lokciu, a jeśli nie bufy, to sterczące epolety. Coś, co poszerza ramiona, a tem samem zwęża biodra. Bardzo rozsądna moda!

Do sukien aksamitnych modne są błyszczące pelerynki z pailletów. Natomiast znikają zupełnie błyszczące naszyjniki. Przy bardzo wielkich dekoltach (zwłaszcza z tyłu) sukien wieczorowych szyć pozostaje odkryta, wolna od obroży, która tak niedawno była czemś koniecznym.

Linia, ta rzecz najważniejsza, niezmienne trudna jest do określenia w tym sezonie. Oczywiście, pozostaje wydłużona, rozchodząca się nisko przy ziemi, kłozem. Ale zasadnicza sprawa talii jest sporna: dwa królowie mody walczą o jej miejsce. Jean Patou obniża ją, niemal do bioder, Jane Regney podnosi ją coraz wyżej do samego biustu. Ta ostatnia tendencja jednak zdaje się zwyciężać: za Jane Rezy poszli wszyscy wielcy krawcy paryscy. Linję talii zaznacza się tylko lekkim wcięciem, albo kokardą, wiązaną z tyłu. Paseczki, opasujące stan, są już coraz rzadsze.

Kolory: wszystkie odcienie rdzawo-czerwonych, zielone, w nieokreślonych, zgnilawych tonach (feuille morte), brązowe. No i czarne, oczywiście ożywione białym lub plomiennym kolorem. Ten ostatni bardzo jest w modzie. Odpowiednie pantofelki muszą być aksamitne. Kto nie ma sukni z aksamitu, niech choć w ten sposób złoży hold modzie. Anna.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **M. M.** Naszym zdaniem wypowiedzenie trzymiesięczne w wypadku niniejszym nie było potrzebne, gdyż stosunek pracy od samego początku był umiarkowany na czas określony (art. 25 punkt 3 rozp. Prez. Rzpl. z 16. 3. 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych). Przyznawanie urlopu było świadczeniem dobrowolnym pracodawcy, gdyż za urlop niewykorzystany prawo nie przewiduje późniejszego pieniężnego wynagrodzenia (art. 5 rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z 11. 6. 1923 w przedmiocie wykonywania ustawy o urlopach). Na wszelki wypadek jednak przytaczamy na ewentualny użytek PP następujące orzeczenie Sądu Okręgowego w Warszawie (akta VII. 1187/29), brzmiące jak następuje: „Ponieważ celem art. 28 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych jest zapobieżenie ominięcia postanowień o wypowiedzeniu, — przeto w razie zawarcia więcej, niż trzech kolejno po sobie umów o pracę na czas określony po expiracji pierwszej umowy o pracę, również zawartej na czas określony, umowa winna być uważana za zawartą na czas nieokreślony, i jako taka podlega przepisom o wypowiedzeniu.” (OK.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Ogródków Działkowych przy Bielnikach.** Roczne walne zebranie odbędzie się w sobotę, 22 bm. o godz. 18 w lokalu p. Fiedlerowej przy Górnej Wildzie.

— **Sekcja Krawców Konfekcyjnych Zw. Zaw. Prac. Przem. Odzieżowego.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, 22 bm. o godz. 19 w lokalu p. Tomczyka, ulica Wroniecka 13.

— **„Kraś Czarnych Trzynastaków.”** Nadzwyczajne zebranie odbędzie się w sobotę, 22 bm. o godz. 19 w harcówce. Przybycie wszystkich konieczne.

— **„Jutrzenka”, Stow. Absolwentek Szkoły Dokszt. w Poznaniu** urzędują w niedzielę, 23 bm. o godz. 10 rano zebranie w auli szkoły przem.-handlowej, ul. Marszałka Focha 1.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny** zwiedza browary Huggera w niedzielę, 23 bm. o godz. 10 przed południem przy ul. Półwiejskiej 25.

— **Kat. Koło Abstynentów „Wyzwolenie” Poznań — Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, 23 bm. o godz. 17.30 w sali Domu św. Wojciecha. Al. Marcinkowskiego 22 I ptr. Wykład wygłosi p. Strugarek n. t. „Alkoholizm a moralność”.

— **Polsko-Katolickie Tow. Głuchoniemych w Poznaniu.** Nabożeństwo odbędzie się w niedzielę, 23 bm. o godz. 9 rano. Po południu o godz. 16 walne zebranie na sali p. Jarockiej. Wszystkich członków uprasza się o obowiązkowe przybycie za okazaniem legitymacji.

— **Stow. b. żołnierzy 57 p. p. (3 p. str. Wilk.)** Strzelanie o nagrodę przechodnią p. pułk. Zongolowicza oraz nagrody indywidualne odbędzie się w niedzielę, 23 bm. o godz. 13 na warowni nr. 7 u wylotu ul. Bukowskiej (za radjostacją).

— **Koło Absolwentów Młodszej Szkoły Handlowej w Poznaniu.** W niedzielę, 23 bm. o godz. 16 odbędzie się w Ognisku przy ul. Śniadeckich 54, roczne walne zebranie. Przybycie wszystkich członków konieczne.

— **Koło Absolwentek VI szkoły wydz. Sekcja „Pracy”.** Zebranie plenarne 23 b. m. o godz. 10.45. Referat wygłosi ks. kanclerz Jedwabski.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: M. Wielewska, Dzierżyno, 250 zł. — N. N. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę, 5 zł. — A. S. z prośbą o zdrowie 10 zł. — Antoni Nowak 2 zł. — R. P. ku czci św. Ekspedyta 1 zł. — K. Zymalski zamiast kwiatów na grób śp. Schaefferowej 10 zł. — M. P. z prośbą o błogosławieństwo dla domu 0,50 zł. — N.

N. o wysłuchanie pewnej prośby 2 zł. — R. Kaczmarek o wysłuchanie prośby 2 zł. — J. K. 3 zł. — Nieprzyjęte przez p. Mirkowskiego 8 zł. — W. M. w pewnej intencji 2 zł. — Wł. i Marja S. z prośbą o zdrowie dla całej rodziny 3 zł. — Teodozja Zwierzka, Piaski, 5 zł. — St. Filipiakówna, Gnieńkowo, 5 zł. — M. Z., poczt. Czacz, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 682,84 zł. i A. C. 10 marek niemieckich w złocie. — Wincenty Kurtyka kupon dyw. Banku Zw. Spółek Zarobkowych akcji 100-złotowej.

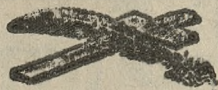
Na chleb św. Antoniego: A. S. z prośbą o zdrowie 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 10 zł.

Na rodzinę uczelonego bezrobotnego: Teodozja Zwierzka za złożenie egzaminów przez córkę i syna 1 zł. — Nieprzyjęte przez p. Mirkowskiego 8 zł. — Razem 9 zł.

Dnia 20 bm. wypłaciliśmy Komitetowi budowy pomnika N. S. J. złożone w naszej administracji 10 koron austriackich w złocie.

Dla Tow. Pomocy dla Inteligencji: Na ręce skarbniczki złożyła p. Wanda Chłapowska z Kopaszewa zamiast kwiatów na trumnę śp. Anieli Tułodzieckiej 30 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu

W dniu 18 b. m. zasnął w Bogu nagle na udar serca, opatrzony św. Olejami, mój nigdy nieodżałowany, długoletni wspólnik i serdeczny przyjaciel, ś. p.

Leon Jankowski

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 23 b. m., o godz. 3, z kaplicy cmentarza jeżyckiego a nie z domu żałoby, ul. Dąbrowskiego 82.

zg 16 394

Nikodem Kłaczyński

Reprezentant firmy Eryk A. Kollontay, Katowice-Brynów.

W czwartek, 20 października 1932 r., zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w 75 roku życia, moja ukochana żona, nasza najdroższa matka, siostra, ciotka, teściowa i babcia, ś. p.

Michalina z Pazdowskich Weselikowa

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 23 b. m., o godz. 3 po południu, z Zakładu św. Józefa na cmentarzu św. Wojciecha. Msza św. odprawi się w poniedziałek 24 b. m., o godz. 8-mej, w kościele św. Wojciecha.

zg 16 409

W ciężkim smutku pogrążona rodzina.

Sprostowanie.

Pogrzeb ś. p.

Leona Jankowskiego

odbędzie się w niedzielę, dnia 23 b. m., o godzinie 3 po poł., z kaplicy cmentarza Jeżyckiego, a nie, jak podano, z domu żałoby.

zg 16 399

Rodzina.

Dnia 19 b. m. zmarła po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja jedyna siostra, nasza kochana ciocia, ś. p.

z Szukalskich

Marja Felerowiczowa

w 73 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 23 b. m., z kościoła cmentarnej Bożego Ciała w Dębce, o czym zawiadamia Krewnych i Znajomych

strapiiona

rodzina Kowalczyków.

Msza św. na jutro w kościele Zmartwychwstańców o godz. 8.30.

zg 16 396

W czwartek, dnia 20 b. m., zmarł po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany dziekan, ś. p.

ks. Ignacy Kowalski

proboszcz glesneński.

Duszę ś. p. Drogiego Zmarłego polecamy modlitwom Czcigodnych Konfratrów.

Księża dekanatu nakielskiego.

Eksperta z domu żałoby w Glesnie w niedzielę, dnia 23 b. m. o godz. 16. Nazajutrz w poniedziałek o godz. 12 nabożeństwo żałobne.

dg 1478

Która fabryka

wyraża automaty do potraw i napojów dla restauracji automatycznych? Oferty z podaniem cen uprasza

Job. Lukowski, Gdańsk - Wrzeszcz, Ahornweg 8a, ng 5927

Młoda pani

pragnie nawiązać korespondencję z inteligentnym panem lub panią celem wydoskonalenia się w języku polskim. Oferty pod nr. 278 „Devera”, Gdańsk. ng 5926

Posiadłość

na prowincji, w której od lat zaprowadzony jest dobrze prosperujący interes zbożowy, ze śpichrzem, burami i szonami, zaraz na sprzedaż. Również mechaniczna

czyszczarka

marki „Neusaat” z zapędem elektrycznym, do czyszczenia wszelkich zbóż i nasion, tania do oddania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zg 16 323

Dnia 20 października 1932 r. zasnął w Bogu, w Poznaniu, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

ksiądz dziekan Ignacy Kowalski

proboszcz parafii Glesno.

W Zmarłym straciłszy nie tylko najgorliwszego Duszpasterza, ale prawdziwego szczerzego Przyjaciela.

Mieczysławostwo Chłapowscy.

Bagdad, pow. Wyrzyski.

dg 1479

W sobotę, dnia 22 października, otwieram

skład cukierków i czekolady

pod firmą

IRYS

św. Marcin 7/8 przy kościele, Dom Parafjalny.

Proszę uprzejmie o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa.

Izabella Gostomska.

zg 16 403

Dnia 19 października 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, moja najukochańsza żona, nasza kochana córka, siostra, synowa i bratowa, ś. p.

z Markiewiczów

Marta Tylicka

w 27 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 23 b. m., o godz. 15.45, z domu żałoby, Komandorja, ul. Wieleńska, przy cmentarzu nowo św. Jańskim.

dg 1480

W ciężkim smutku pogrążony

mąż z rodziną.

Poznań.

Zakład Pogrzebowy St. Jankiewicz Poznań, Klasztorna 14.

Wszystkim tym, którzy okazali tyle współczucia po zgonie najukochańszego męża i ojca, ś. p.

Władysława Plucińskiego

a przede wszystkim Towarzystwu Farmaceutycznemu i Związkowi Aptekarzy, tą drogą składają serdeczne

Bóg zapłać!

zg 16 401

Żona i syn.

Dnia 18 października 1932 r. zmarł nasz członek, ś. p.

Leon Jankowski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 23 b. m., o godz. 15-tej, z domu żałoby ul. Dąbrowskiego 82. Cześć Jego pamięci!

Związek Chrześc. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handl. Rzpłitej Polskiej w Poznaniu, Tow. sąd. zap. Rok zał 1907.

Uprasza się o liczny udział członków zg 16 393

Dom

dogodnych warunkach sprzedam lub zamienię na małą gospodarkę. Cena według osoby Nowak. Uroczona Gosińska, Młyńska 1. sd 38 624

Skład

towarów krótkich dobrze zaprowadzony przy rynku z mieszkaniem bardzo korzystnie sprzedam. Mindler, Krotoszyń, Waska 12. zd 35 311

Uprzejmie zawiadamiamy, że w sobotę, dnia 22 października b. r., o godzinie 16-tej nastąpi otwarcie nowoczesnie urządzonej cukierni

EUROPEJSKA

Tel. 26-97

27 GRUDNIA 9.

Tel. 26-97

O łaskawe, — życzliwe poparcie uprzejmie uprasza

dg 1 473

ZARZĄD: K. Zembaty i E. Wietrzny.

Niniejszem zawiadamiam Szanowną Publiczność, że w sobotę, 22 b. m. otwieram przy pl. Świętokrzyskim 2

Cukiernię i Kawiarnię

pod firmą „LUDWIŻANKA“

Kierownictwo lokali powierzyłem znanemu fachowcowi, b. właścicielowi Cukierni „Warszawianka“, p. Fr. Rączyńskiemu.

Polecam moje pierwszorzędne wyroby cukiernicze i piekarskie.

Zaręczam, że staraniem moim będzie zaspokoić najwybredniejsze wymagania Szanownej Publiczności.

Z poważaniem

Ludwik Bręczewski.

Tel. 30-66

Na życzenie dostawa w dom o każdej porze dnia.

dg 1 482

Drzewka owocowe i ozdobne oraz krzewy

w wielkim wyborze poleca

Administracja Dóbr i Zakładów Przemysłowych

Marchwacz, p. Opatówek.

zg 16 385

Restauracja i ogród

Bractwa Strzeleckiego w Sremie ma być na nowo wydzierżawiony od 1. 11. r. b. Oferty należy składać w terminie do 22 b. m. pod adresem Józef Łożyński, Srem, gdzie można także dowiedzieć się o warunkach dzierżawy.

dr 1467

Na Kujawach

czytają wszyscy

zg 16 1778

DZIENNIK KUJAWSKI

CENTRALNY ORGAN ZIEMI KUJAWSKIEJ

DRUKARNIA POLSKA SPÓŁKA AKCYJNA W POZNANIU

zwoluje akcjonariuszy na

WALNE ZGROMADZENIE

na 17 listopada 1932 r. o godz. 12-tej w południe w lokalu Spółki w Poznaniu przy św. Marcynie 70.

Porządek obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu za rok 1931/32.
2. Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i rewizyjnej.
4. Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej
5. Uchwała dotycząca salda rachunku zysków i strat.
6. Wybory do Rady Nadzorczej.
7. Wolne głosy.

Zwracamy uwagę naszym akcjonariuszom na § 57 ustęp 2 Polskiego Prawa o Spółkach Akcyjnych o zgłaszaniu dodatkowych spraw do porządku dziennego w terminie 14 pełnych dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni są: a) właściciele akcji imiennych jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na siedem pełnych dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

b) właściciele akcji na okaziciela, jeżeli najpóźniej na siedem pełnych dni przed datą Walnego Zgromadzenia złożą akcje na ręce Zarządu Spółki w Poznaniu przy św. Marcynie 70 i pozostawiają je aż do ukończenia Walnego Zgromadzenia.

Poznań, dnia 20 października 1932 r.

Zarząd: Edward Pawłowski — Roman Leitgeber.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 22 b. m., o godz. 11.30 w południe, sprzedać będę najwięcej dającym za gotówkę w firmie Express, ul. Małe Garbary 5:

rozszerzone towary krótkie.

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.

ng 5 615

Dawid, kom. sąd. Śniadeckich 26.

Zakład fryzjerski

Al. Marcinkowskiego 15,

po gruntownej renowacji i postawieniu na najwyższy poziom zawodowy otwiera 22 b. m. o godzinie 8 rano mszą św. w kościele Katarzynek i poświęcenia zakładu były współpracownik Zjednoczonych Fryzjerów.

Zapewnia się Sz. P. szybką i fachową obsługą.

Prosząc o łaskawe poparcie nowej placówki, kreślę

z poważaniem

zg 16 400

Ludwik Jankiewicz.

Restauracja „Boulevard“

Z. Jankowski

Poznań, plac Nowomiejski 5. Telefon 29-08.

Jutro w sobotę, 22. 10. 32.

Poleca specjalności:

Kiszki z kasz — bulczanki — kaszaki smażony gęś piecz. — kaczka piecz. — czarna z drobkami oraz wielki wybór innych potraw. Dobrze pielęgnowane napoje.

Lokal otwarty do 4 rano.

Ceny niższe.

Pg 6 222-42.117

Moulin Rouge

W każdą sobotę, niedzielę i święta

w przeszklonych lokalach parterowych i I. piętra

„FIVE O'CLOCK TEA“

z programem. Ceny rewelacyjnie niskie. Rutynowani fortancerzy do dyspozycji. Od 16 b. m. zupełnie nowy repertuar Pg 6 224-42 98

Majętność Pudliszki

poczt. Krobia

poleca pierwszorzędne

jabłka zimowe (Reneta Landsberska)

w cenie 30 zł za 50 kg.

Wysyłka odwrotna w skrzynkach od 25 kg za zaliczeniem. Pg 6 223-42.92

Czekolada - Czekoladki

najlepiej i najtaniej w firmie

WALERJA PATYK

Aleje Marcinkowskiego 6

Oddział przy ul. 27 Grudnia 3

Pg 6 203 41.16

Złe trawienie

powstaje często na tle nerwowym. Kto nie chce sprowadzić podrażniających skutków działania kofeiny, winien pić znakomitą bezkofeinową, prawdziwą kawę ziarnistą:

KAWĘ HAG

Pg 6201-3052

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1811)

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Losy

1 klasy, najszybsze, poleca kolektura Kędziory, Poznań, Siaroka 5/6, narożnik Nowej. zg 32 065

Antykwarycznie

najkorzystniej. Kupno — Sprzedaż Marcinkowskiego 28. Pg 4 748 40 54

Kolonjalkę

mieszkaniec powód wyjazd tania sprzed. Baranowska Poznańska 7. zg 38 560

„Antyki“

meble używane, wielki wybór, ceny najniższe. Flasiński, Wólczyca 9. Pg 5 067-57.285

3 płaszcze

meskie, jesiennym i zimowe na wysoką figurę, prima nowe półbuty nr. 44 sprzed. Solacka 8 od 2-4 zg 37 145

Wille

6 pokojowa Poznań, wolna, centralne ogrzewanie elektryczne komfort ogród, przy tramwaju 40 000 gotówka sprzed. Oferty Kurjer Pozn. zg 38 670

Fortepian

(skrzydło) pierwszorzędne koncertowe gotówka kupie, Poznań, skrzynka pocztowa 54. zg 37 400

Puszczykówek

piękna parcela, blisko dworca. Oferty Kurjer Pozn. zg 38 543

Skład bławatów

z towarami lub bez, zaraz sprzed. Szamotul, Rynek 45. zg 38 705

Fortepian

(skrzydło) nowoczesny krótkowy, czarny jak nowy, tania sprzed. Podgórn 6, mieszkanie 5. zg 38 709

Obrączki ślubne

bizuteria i segarki poleca najkorzystniej A. Prasata, Wroniecka 91. zg 38 741

Sprzedam

warstat kilimiarzki najnowszej konstrukcji 100 zł prądnicę 200 zł motor benzynowy dwukonny 300 zł. Oferty Kurjer Poznański zg 38 743

Elegancki

placówka dla dziewczynki 14-15 lat sprzedam 10 zł. Grudzień 64 podwórko L. zg 38 744

Drogerja

dobrze zaprowadzona w Poznaniu z powodu zmiany przedsiębiorstwa zaraz do sprzedania Obiekt 50 tysięcy złotych. Poważna refleksja z wiekz gotówka zechca złożyć swe oferty Kurjer Poznański zg 38 753

Junkersa

piec gazowy nieużywany tania sprzed. Patrona Jackowskiego 11, mieszkanie 2. zg 38 683

Pianino

dobrze utrzymane tania sprzed. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 38 756

Ejektorka

Krupa 16 jak nowa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 38 706

Kolonjalkę

sprzedam tania. Kościelna 54, mieszkanie 2. zg 38 064

Motocykl

z przyczepką Triumph-Motoscoche sprzed. bardzo tania Kościelna 15. zg 37 914

Skład

papieru duży, tania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 38 683

Meble

wyprzedaje po bardzo niskich cenach z powodu całkowitej likwidacji Mazazyn mebli. Wólczyca 12. zg 3 749 50

Skład

kolonialny narożnikowy mieszkanie trypokojowe centrum — objęcie 6 000. Plac Nowomiejski 10 a, Górny. zg 38 755

Drogerje

w centrum Poznania dobrze prosperująca sprzed. Objęcie około 16 000. Oferty Kurjer Poznański zg 38 652

Sprzedam

50 000 sztuk dwuletniej sadzonki czerwonej olśnyny. Nowakowski, Dzielnica stacja Niekla. zg 38 666

Drut kolczasty

jak nowy korzystnie do nabycia. Roman Gruszczyński handel żelaza i metali Poznań Przemysłowa 21 telefon 7361. zg 38 655

Resztówka

100 móg buraczanych, dworek ośmiopokojowy zabudowania pierwszorzędne przy stacji kolejowej, cena 35 000 wpłaty 20 000. Rutkowski, Mickiewicza 28. zg 38 644

Stary Rynek

dom handlowy przynosiący 15 200 sprzed. właściciel. Poznań, skrzynka pocztowa 54. zg 37 309

Sypialnia

mnieszka nowoczesna gładka po-lerowana wiśniowo tania. Stolarnia, Kwiatowa 6. zg 38 872

Jadalnię

ładna bufet rozkładany, witraż zegarem krzesła skórce sprzed. tania Wierzbicice 46, mieszkanie 20. zg 38 873

Regal

i stoł składowy. Telefon 10-12. zg 38 865

Dom

w śródmieściu z wolnym składem narożnikowym na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zg 38 907

9

móg blisko Poznania, budynki nowe 6 500 wpłaty 3 000. Wąły Królowej Jadwigi 2, mieszkanie 2. zg 38 909

Pleska

rasowego, białego szpica pół-jedwabnego bardzo ładnego sprzed. Jendrzejewski, Szewska 17 parter. zg 3 765

Sprzedam

jeden z moich majątków 346 móg i 318 móg ziemia tylko pszenno-buraczana 3 i 6 marek bonitacji z morki system, drenowane przy samej szosie 1 km od dworca, 4 km do miasta powiatowego Chelmina (wszelkie szkoly, żywy i martwy inwentarz nadzyszenia przyjmują właściciel Edmund Karpiński Borówno — pow Chelmino, poczta Kokosko (Pomorze). zg 38 890

Radjo

Telefunken najnowszy typ na prad zmienny sprzed. Szewcarska 23 m 11. zg 38 775

Chevrolet

limuzyna nowoczesna 6 cylindrowa prawie nowa sprzed. bardzo tania przyjmie wpłaty samochod otwarty. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 38 925

Fuzja

16-ka korzystnie na sprzedaż. — Plewa. Poznań Główna 122 a. zg 38 937

Skład

kolonialny przy ul. Wronieckiej sprzed. z towarami lub bez. — Adres Kurjer Poznański Stary Rynek zg 3770.

Skład
spółczywy dobrze zaprowadzony z kompletnym urządzeniem i pełnym towarami na sprzedaż. — Adres: wekaże Kurjer Poznański zdg 38 197

Singera
maszyna damska okrągłe czółenka jak nowa sprzedam tanio od 6 wieczór. Strumykowa 3 m. 8. zdg 38 795

Kolonjalke
w dobrym punkcie z mieszkaniem, magla, elektr. sprzedam. — Adres: wekaże Kurjer Poznański zdg 38 794

Mały dywan perski
dobrze utrzymany, bardzo tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 790

Dla filatelistów
kilka arkuszy jednokolorowych nieużywane, plebiscyt Prusy Wschodnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 789

Okazjal
z powodu zwinięcia połowianka za beczkę filinta na śrut i naboję kaliber 16x93x72 Collath z luneta Alack 6x Winchester 10 strzałach kaliber 6 mm z lunetą, dubeltówka kaliber 16 Collath. Czerwony pistolet z kolbą przykładową wezwisko mało używane. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 784

Anodówki „Emka”
najkorzystniej

150 wolt, wy-
kazująca 175
wolt, z 17.90;
120 wolt, wy-
kazująca 140
wolt, z 13.90;
100 wolt, wy-
kazująca 120
wolt, z 11.25;
90 wolt, wy-
kazująca 110
wolt, z 10.00;
60 wolt, wy-
kazująca 75
wolt, z 7.40.
Baterie wy-
syła się na
całą Polskę
za zalicze-
niem 2. — Za przedłożeniem
karty gwarancyjnej z baterii
anodowej „Emka” ładujemy jed-
norazowo akumulator gratis.
„EMKA”. Zakłady Radio-elek-
tryczne, Radioaparaty, zy-
randole, gramofony, płyty apara-
ty fotograficzne, własc. Marian
Włodarczyk, Poznań, Wrocław-
ska 30, telefon 3683.
P 5 126-40.140

Dom
trzy morgi ziemi sprzedam zaraz. Agenci wykluczeni. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 38 674/5

Maszyna
damska w dobrym stanie. Waly
Zygmunta Augusta 2 m. 23
zdg 38 840

Plaszcz
damskie tani Salon Mód J. Szy-
mański Waly Jana 9. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 866/7

Skład
spółczywy. mieszkanie, dobre
miejsce sprzedam. Adres Kurjer
Poznański zdg 38 934/5

Sypialnie
jasno, debowo komplet 500 zł. —
Kantaka 7 „Gambinus”.
zdg 38 840

Cukiernia
w Poznaniu przy ul. św. Mar-
cinie dobrze prosperująca z po-
wodu okolicznych stosunków na
sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 38 919

Maszyna damska
„Westalia” wpuszczona okrągłe
czółenka jak nowa z 260. Po-
znański Dom Komisowy Dominika-
ńska 3. Pg 6 220-42.116

Stół pielegniarski
biały wielkich rozmiarów, szu-
fladami, specjalnie dla dzieci,
okazyjnie. — Poznański Dom Ko-
misowy. Dominikańska 3.
Pg 6 219-42.115

Leniuszek - Tapczan
solidna praca okazjynie. Poznań-
ski Dom Komisowy Dominikań-
ska 3. Pg 6 218-42.114

Expresso
aparat do parzenia kawy, jak no-
wy, okazjynie. Poznański Dom
Komisowy. Dominikańska 3.
telefon 24-42. Pg 6 217-42.113

Piękne dywaniki
przed 16-ka, olbrzymi wybór, pro-
ste, owalne, słoneczne desenia. Po-
znański Dom Komisowy. Domi-
nikańska 3. Pg 6 216-42.112

Garnitur gobelinowy
nowy, dobre wykonanie, ładna
gobelin zgrabny fason z 180. —
Poznański Dom Komisowy. Do-
minikańska 3. Pg 6 215-42.111

Futro dacha
do samochodu, spód lisy wierzch
renifery, kolnierzy szopy, tani
Poznański Dom Komisowy. Do-
minikańska 3. Pg 6 214-42.109

Sypialnia orzechowa
dobrze utrzymana z 250. — got-
walni. Poznański Dom Komis-
owy. Dominikańska 3.
Pg 6 213-42.110

Kompletne pokoje
jadalnie
od 475. — z poczwasy, różne in-
nemele okazjynie tani sprzedam
Lokal Licytacji. Wroniecka 4.
Pg 6 211-42.103

Drogerja
dobrze zaprowadzona tani zaraz
na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 38 835

Szafa
biała z lustrem taboret do for-
tepianu sprzedam. Górna Wilda
31. m. 4. zdg 38 896

**Huty Szklane — Zawier-
cie — Ząbkowice — Hor-
tensji — Stolle — Dabro-
wy — Ireny**

tychże wyroby atale na składzie
Hurtownia Porcelany tylko Wro-
niecka 24. podwórze. zdg 38 959

Ubrania
i plaszcz używane na sprzedaż.
Kraszewskiego 4. m. 6.
zdg 38 954

5 KUPNA

Antyczne
dzieła sztuki, meble, tkaniny,
drobiazgi kupuje Oferty Kurjer
Pozn. zdg 38 019

Wagę wozową
kupie konystnie. Opis cena upra-
sza Dokowicz Kostrzyn.
zdg 38 636

Skład
mieszkanie 3-4 pokoi. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 38 823

Kupię
dom z piekarnią J. Gizelski, Mi-
łostaw, ulica Józefa Kościelskie-
go 11. zdg 38 585/6

Dywan, lampę
elektryczną większą kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 690/1

Kupię
narzędzia kowalskie. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 38 913

Pieczek
kafelowy przenośny kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 832

Balans
lub stancje slusarska. Dopieralski
Wenecjańska 7. zdg 38 914

Walce mlyńskie
stół podwójny używane w do-
brym stanie szerokości 800 lub
700 mm kupię za gotówkę. —
Oferty z podaniem wytwórni fa-
brycznej oraz ceny skierować li-
stownie Mlyn Parowy poczta
Lad starostwo Konin. zdg 38 929

Gabinet męski
używany lub bibliotekę okazy-
nie kupię. Cene, adres, podać
„Par”. Al. Marcinkowskiego 11,
pod 42.104. Pg 6 211-42.103

Kuchnię
używaną lub szafę kuchenną kupię.
Adres, cene „Par”. Aleje
Marcinkowskiego 11, pod 42 105
Pg 6 210-42 105

Antyki
kupuje sprzedaje Poczta 22.
zdg 38 793

Samochód
2 tonnowy nowoczesny kupię. —
F-ma CHEDE. św. Wojciech
29.30. zdg 38 793

Pianino
kupię. Oferty cena Kurjer Po-
znański zdg 38 792

Kupuję
każdą ilość węgla, świeżych.
„Notec”. Przemys. Rybny. Poz-
nań. ul. Dąbrowskiego 81. Te-
lefon 61-74. zdg 38 780

6 KAMIENICE

Kamienica
luksusowo budowana okolica
Mickiewicza za osmiokrotnie
czyszy roczny sprzedam. Centra-
la Handlowa. Poznań. św. Mar-
cin 14 telefon 13.35. zdg 38 818

Tereny
Szczanieckiej-Rzepeckiego sprze-
dam. Klasa zabudowania 11b.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 774

Wille
piękna podmiejska duży ogród.
elektryczność sprzedam wpłata
10-15 000 reszta amortyzacja. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański.
zdg 38 937

7 PIENIĄDZ

Wspólnika
samotnego do malej cukierni-pie-
karni gotówka 400 poszukuje. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 38 707

Wspólnika
do nowoczesnie urządzonej pralni
chemicznej poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 742

Wspólnika
przyjme z 10 000 zł celem powiek-
szenia wytwórni art. pierwszej
potrzeby bez żadnego ryzyka. —
Suma zabezpieczona. Oferty:
Skrytka pocztowa 255. Kalisz.
zdg 38 746

6 — 10 000
poszukuje na hipoteke spiesznie.
Pawlik Zwierzyniecka 18. mie-
szkanie 10. zdg 38 724

List
hipoteczny 14 000 9 proc. pupi-
larnej pewności kamienicy za 9
tyś. sprzedam Krzesiński. Piekary
8. zdg 38 831

Pożyczę
pieniędzy pod zastaw biżuterji
itp. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 950

3 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
4 pokojowe z meblami w środ-
miesiu sprzedam gospodarz gotów-
ki potrzeba 5 000. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 133

Swarzędz
mieszkanie 3 pokoje komfort —
czynsz ustawowy Ziegler Wrze-
sieńska 5. zdg 38 949

2 i 5
wolne, czynsz roczny. Gospodarz.
Długa 3. m. 9. zdg 1 460

Pokój
kuchnia od gospodarza. Adres
wskaże Kurjer Poznański
zdg 38 676

Dwa
pokoje kuchnia. Adres Kurjer
Poznański zdg 38 719

Pokój
kuchnia umeblowana zgodą go-
spodarza oddam. Bukowska 33.
m. 14. zdg 38 737

7 pokojowe
mieszkanie eleganckie z komfor-
tem wprost od gospodarza. Dzia-
łyńskich 3. zdg 38 745

Mieszkanie
3 pokojowe IV. piętro, śródmie-
ście od gospodarza. Władomość
Kurjer Poznański zdg 38 730

Mieszkania
2 pokojowe i 3 pokojowe w Pu-
szczykowie 20 m od dworca lub
całkowity dom do wynajęcia. Po-
lus. Szkolna 18. zdg 38 748

Dwupokojowe
kuchnia frontowe słoneczne. —
elektryczność zaraz. Gospodarz.
Gen. Chłapowskiego 20.
zdg 38 763

Pokój
kuchnia przedpokój. Górczynie.
Niegolewskich 16 m. 18.
zdg 38 862

Trzy
pokoje kuchnia komfort miesięcz-
na Kramarska 9 m. 1.
zdg 38 846

2
pokoje kuchnia z meblami z wie-
dzą gospodarza. Mylna 18 I. po-
dwórze zdg 38 837

Pięciopokojowe
śródmieście. 200 miesięcznie. In-
formator. Aleje Marcinkow-
skiego 5. zdg 38 878

Mieszkanie
pokój z kuchnią Jeżyce „Infor-
mator”. Aleje Marcinkowskie-
go 5. zdg 38 876

Mieszkanie
chcesz do Metelskiego spiesz —
Szweska 11 m. 9 wielki wybór.
zdg 38 926

Dwupokojowe
pokój kuchnia za dzierżawę —
wskaże Łukaszczyka 6. mieszka-
nie 14. zdg 38 900

8 pokojowe
komfortowe przy ul. Siemradz-
kiego 11 natychmiast do wynaj-
ęcia. Zgłoszenia telefon 67 05.
zdg 38 960

Dwupokojowe
wskaże Kurjer Poznański
zdg 38 953

Dom
2 pokoje, kuchnia Puszczykowie.
ogrodem wynajme lub sprzedam.
Marsz. Pocha 29. mieszkanie 3.
Pg 6 221-57.308

9 SZUKA MIESZK.

4 pokojowe
mieszkanie z wygodami w cen-
trum wprost od gospodarza po-
trzeba Dzierżawa naprzód
pewny platnik Zgłoszenia Ku-
rier Pozn. zdg 38 274/5

Poszukuję
pokoiu i kuchni od gospodarza.
Czynsz rok zgóry Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 564

4 pokojowego
gospodarza centrum poszukuje.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 920

Adwokat
poszukuje mieszkania w centrum.
5-6 pokoi słonecznych z wygo-
dami nie wyżej II piętra Oferty
do Kurjera Poznańskiego
zdg 38 758

Pokoju
kuchni w starym domu, okolica
obojętna poszukuje. Zadzane
dzierżawę rok zgóry Oferty Ku-
rier Poznański zdg 38 711

3 pokojowego
mieszkania kuchnia od gospodarza
poszukuje urzędnik Dyrekcji Ko-
lei. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 731

Poszukuję
4 pokojowego mieszkania w cen-
trum z wygodami. Czynsz zgó-
ry. Pośrednicy wykluczeni. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 814

Urzędnik
państwowy etatowy dysponujący
gotówką, poszukuje mieszkania
czteropokojowego śródmieściu lub
pobliżu. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 860

Pokoju
kuchni wprost od gospodarza —
dzielnica Wierzbicice. Rynek
Włodek, dzierżawa zapewniona.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 845

Mieszkania
dwupokojowego od gospodarza —
bezdzielnego inteligentni płatność
zapewniająca. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 911

„Informator”
poszukuje mieszkań
Aleje Marcinkowskiego 5.
zdg 38 879

Mieszkania
1-2 pokojowego centrum od go-
spodarza poszukuje. Czynsz mie-
sieczny. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 668

3-4
pokoi czynsz pewny. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 38 918

Poszukuję
mieszkania 1 lub 2 pokoi i ku-
chini w śródmieściu wprost od
gospodarza. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 38 804

Oficer
poszukuje mieszkania 2-4 pokoi
z kuchnią i łazienką nie wyżej
II piętra przy śródmieściu
wprost od gospodarza. Czynsz
zgóry. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 38 781

**10 ZAMIANA
MIESZKANIA**

Zamienie
4 pokoje z łazienką na dwa cen-
trum. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 729

11 POKOJE UMEBL

Jasna
12 I. lewo. mły pokój utrzyma-
niem panu zdg 38 551

Niekrepujący
dwuosobowy elektryka, utrzyma-
niem wynajme. Binek Pocha 47a.
zdg 38 679

Panem
dwuosobowy. Śniadeckich 18. mie-
szkanie 9. zdg 38 669

Niekrepujący
dobrze umeblowany frontowy za-
raz. Strzelecka 6 mieszkanie 7.
zdg 38 704

Pokój
frontowy wszelkie wygody, elek-
tryka telefon korzystnie, dom
kulturalny. Chelmonskiego 21.
mieszkanie 1. właściciela ziem-
ska. zdg 38 759

Mickiewicza
13 mieszkanie 4 lepszy.
zdg 38 734

Młyńska
12 I. prawo pokój zdg 38 750

Studentce
pokój utrzymaniem Kreta 5. mie-
szkanie 4. zdg 38 733

Pokój
dla 1-2 osób wynajme. Długa 4
m. 25. zdg 38 772

Centrum
komfortowy duży frontowy in-
teligentowi utrzymanie — bez
Skarbowska 22 m. 1 parter.
zdg 38 827

Odnówiony
elektryczność frontowy. Wielkie
Garbary 9 m. 5. zdg 38 820

Pokój
jedno, dwuosobowy zaraz lub 1.
11. Szweryna Mickiewskiego 1
m. 11. zdg 38 817

Studentkę
(gimnazjastkę)
na wspólny centrum utrzyma-
niem onalem 75 zł Adres Kurjer
Poznański zdg 38 864

Łączne
dwa pokoje na biuro lub miesz-
kanie. Adres Kurjer Poznański
zdg 38 863

Pokój
z utrzymaniem na 1 lub 2 osoby
Składowa 4 m. 4. zdg 38 856

Pokój
umeblowany słoneczny wynajme.
Dąbrowskiego 911 m. 8.
zdg 38 841

Odnówiony
fortepian telefon Długa 3 m. 9.
zdg 1 459

„Informator”
poleca pokoje
Aleje Marcinkowskiego 5.
zdg 38 880

Pokój
Łukaszczyka 4 m. 6.
zdg 38 940

Dwuosobowy
centralne. Śniadeckich 7 m. 3.
zdg 38 928

Elegancki
duży słoneczny. Dąbrowskiego
33 m. 8. zdg 38 924

Słowackiego
39 9 pokoje ogrzane zdg 38 923

Wierzbicice
46. m. 6. zdg 38 893

Dwom
studentom duży ciepły pokój ta-
nio. Matejki 40. m. 13. zdg 38 967

Gabinet
sypialnia telefon od 1. Słowackie-
go wejście Prusa 2 — 10. od 9-2
zdg 38 921

Pokoik
Słowackiego 39. m. 10. zdg 38 631

Panienkę
wspólnie utrzymaniem 60 zł. 2u-
panieckiego 13 m. 3. zdg 38 811

Niekrepujący
pani. Rybaki 20 a m. 8.
zdg 38 791

Duży
pokój 1-2 utrzymaniem. Plac
Wolności 10 m. 13. zdg 38 782

12 SZUKA POKOJU

Student
pokoiku taniego. Oferty cena Ku-
rier Poznański zdg 38 839

Pokoju
w centrum niekrepującego poszu-
kuje. Oferty z podaniem ceny
Kurjer Poznański zdg 38 681

Gabinet
do przyjmowania chorych po-
trzebnym lekarzowi śródmieście 2
godz. dziennie, połączony telefon.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 751

Poszukuję
małego pokoju. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 769

Student
niekrepującego ze światłem o-
palem. centrum. Ofert — z cena
do Kurjera Pozn. zdg 38 828

Poszukuję
pokoju jednoosobowego. Oferty
cena do Kurjera Poznańskiego
zdg 38 834

Dwie
studentki wynajmą blisko Uni-
wersytetu pokój niekrepujący.
duży słoneczny centralna okrze-
wanie światło łazienka używal-
ność pianina. utrzymanie 90 zł
każda. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 38 912

Pokój
używaniem kuchni dla bezdziet-
nego małżeństwa śródmieście. —
Oferty cena Kurjer Poznański
zdg 38 906

„Informator”
poszukuje pokoi
Aleje Marcinkowskiego 5.
zdg 38 877

Skromnego
niekrepującego od 1 listopada
okolica Operty. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 933

Poszukuje
się dwóch pokoi próżnych na
biura w śródmieściu możliwie z
osobnym wejściem. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdg 38 813

Pokoju
próżnego klaski schodowej cen-
trum poszukuje. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 805

Urzędnik
centrum, utrzymaniem, niekre-
pującego. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 38 800

Dwie
ubikacje parterowe wolne. Dro-
gerja 3 Maja 6. zdg 38 799

Średzińskiego
Szkoła Tańców
Strzelecka 3. zdg 38 258

Niemieckiego
udziela gruntownie Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 38 815

Korepetytor
rutynowany akademik udzieli
lekcji w zakresie niższego gim-
nazjum. Łaskawe zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 38 600

Szkoła Tańca
Mikołajczak — Kłedecka
Pocztowa 29 kurs 10 zł
Pg 5 052 41.7

Drugi kurs Akademicki
Niedziela 15.30 w Szkole Tańca
Makowskiego, Pl. Wolności 14a
Pg 6 209 57 806

Tańce
tani kurs, siedm złotych. Św.
Marcin 34. W. tuszkowscy.
Pg 5 178 57 281

25 MUZYKA

Poszukuje
fortepianu do ćwiczeń średnie-
ście. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 887

Skrzypek - solista
repertuar potrzebny od 1. 11.
„Lukulus” Inowrocław. Dworco-
wa. zdg 38 886

Planino
do ćwiczeń wolne. 3 Maja 3 m.
15. zdg 38 801

26 ROZRYWKA

Kino Wilsona
Łazarz. Znajoma z wagonu sy-
pialnego. Marianna Dietrich.
zdg 38 956

TEATRY

Teatr Wielki (Opera): Dziś —
„Bajadera”.

Sobota, 22. 10. — „Lohen-
grin”.

Niedziela, 23. 10. — Godz. 3:
„Glupi Maciusi”.

Teatr Wielki: Niedziela. —
23. 10. — Dziesiąty Koncert
Symfoniczny. — Dyrygent
Zygmunt Latoszewski. So-
lista Amedeo Baldovino —
wiołoneczka.

Teatr Polski: Dziś — „Forte-
pian”.

Sobota, 22. 10. — „Forte-
pian”.

Niedziela, 23. 10. — Godz. 3:
„Dzika pszczoła”.

Niedziela, 23. 10. — Godz. 8:
„Wiele hałasu o nic”.

Teatr Nowy: Dziś — „Plac
Paryski 13”.

Sobota, 22. 10. — „Plac Pa-
ryski 13”.

Niedziela, 23. 10. — „Plac
Paryski 13”.

Komedja Muzyczna: Dziś —
„Wiktorja i jej huzar”.

Sobota, 22. 10. — „Wiktorja
i jej huzar”.

Niedziela, 23. 10. Godz. 3.30:
„Skalmierzanki”. Ceny zni-
żone.

Niedziela, 23. 10. — Godz. 8:
„Wiktorja i jej huzar”.

Poniedziałek, 24. 10.: „Wik-
torja i jej huzar”.

Teatr Narodowy: „Obrona
Częstochowy”. — Sobota,
22. 10.: Chodźcie.

DZISIAJ W KINIE

Słońce: „Głos Pustyni”.

Metropolis: „Pat i Patachon
jako strzelcy”.

Apollo: „Oskarżona”.

Aurora: „Największy cyrk
świata” oraz „Upadek Pa-
ryża”.

Corso: „Tajny kurjer”.

Colosseum: Kajdany przeszło-
ści.

Muza: „Śmieć się pajacu”.

Orzeł: „Tajemniczy zabójca”
i „Dziewczyna z cyrku”.

Odeon: „Tajemnica zaułków
Londynu”.

Roxy: „Czerwonoskóry dzeń-
telmen”.

Renaissance: „Nieuchwytna
szajka”.

Sfinks: „Przed wyrokiem”.

Tecza: „Białe Cienie”.

Wilsona: „Znajoma z wagonu
sypialnego”.

Młły
pobyt poleca Paryżanka Półwie-
ska 30. Koncert. zdg 38 771

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia d. 30 słów dla posu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Dziewczyna
szuka posady z dobrem polece-
niem zaraz lub od 1. 11. Łaska-
we zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 38 819

Służąca
poszukuje posady od 1. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 816

Posługaczka
poszukuje posady zaraz lub od
1. 11. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 38 870

Gorzelań
kawaler lat 24 z kilkoletnią prak-
tyką. kursem technicznym posu-
kuje posady. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 37 903

Kuchmistrz
sumienny szuka posady w wol-
nych chwilach przyjmie inne za-
trudnienie wolny 1. 11. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 637

Szofer - mechanik
z 3 letnią praktyką szuka posa-
dy zaraz. Adres: Skrzyżba Kar-
miniek. poczta Ligota pow. Ja-
racin. zdg 38 646

Dziewczyna
uczuwa szuka posady do domo-
wej pracy Oferty Kurjer Pozn.
ski zdg 38 474

Dla asystenta farmacji
(chwilowo na ćwiczeniach wojsko-
wych) kłórego może szczerze
polecić szukam z dnem 1. XI lub
później posady. Łaskawe oferty
do apteki w Koszowie Górny
Śląsk. zdg 36 601

Ogrodnik
żonaty 20 lat praktyki pracował
w kraju i zagranicą. obeznan
w wszelkich robotach w ogrodni-
ctwie i szkółkach może okazać się dobre-
mi świadectwami: poszukuje posa-
dy. Łaskawe oferty Kurjer Poz-
nański zdg 38 082

Krawcowa
szyje elegancko, szybko, tanio.
Zna dobrze kuśnierstwo. T. m.
Św. Marcin 43. zdg 38 150

Robotnik
lat 27 szuka pracy z kaucją ban-
kowa. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 680

Osoba
z dobrem gotowaniem poszukuje
posady do wszystkiego. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 38 678

Pomocnik fryzjerski
początkujący poszukuje posady
za małym wynagrodzeniem lub
tylko za utrzymaniem w celu do-
skonaleń praktyki. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 38 673

Leśnik
kawaler lat 24 dobry strzelec
(b. podoficer) poszukuje posady
jako kawaler lub żonaty zaraz
lub później. Łaskawe zgłoszenia
Antoni Dolata Łulin. leśniczo-
wa poczta Pamiątkowo powiat
Oborniki. zdg 38 687

Inteligentna
panienka szuka posady wycho-
wawczyń. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 38 665

Gorzelań
lat 26. ośm lat praktyki obzaj-
miony z prowadzeniem elektro-
ni platkami motorami samo-
chodami sołetwem i podwózkami
szuka posady. Zgłoszenia uprasza
pod adres: Adam Gelson Biały-
ty poczta Nowo Pomorze.
zdg 38 635

Dziewczyna
uczuwa, czysta kochająca dzie-
ci szuka posady od 1. 11. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 660

Inteligentna
panienka siostra dwudziestoletnia
prosi o posadę do dzieci wzgl.
gospoś. najchętniej prowincja.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 38 701

Biurowy
były urzędnik Powiatowej Kasy
Chorych w Obornikach (Wydział
Świadczeń) po wojskowej samo-
szukuje posady Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 702

Tokarz
w drzewie na siłę lub tokarnia
można poszukuje pracy Koralew-
ski Poznań. Małe Garbary 5.
zdg 38 717

Szukam
posługi. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 706

Biegła pielęgniarka
dobrze wychowana nawskroś
uczniwa. zna książkowość kore-
spondencji polską i niemiecką,
przyjmie posadę u lekarza lub
tam podobnie. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 38 710

Osoba
z prowincji młoda lepszej rodzi-
ny zna dobre gotowanie przy-
mie posadę do samodzielnego
prowadzenia domu za skromnym
wynagrodzeniem. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 943

Z własną maszyną
maszynistka poszukuje posady.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 38 830

Szofer - monter
15 lat praktyki pierwszorzędne
świadectwa poszukuje odpowied-
niej posady. Łaskawe zgłoszenia
Zawadzka Ostrzeszów. Kolejowa
48 warsztat mechaniczny.
zdg 38 883

Ogrodnik
(egzaminowany) żonaty lat 24.
(1 dziecko) pilny trzeźwy i dziel-
ny fachowiec obeznan we wszy-
stkich galeziach swego zawodu.
oparty na dobrych i długoletnich
świadectwach pracuje 7 lat za-
granicą w ogrodach handlowych
samodzielnie chce się chętnie
dostać do Ojczyzny (obywatel pol-
ski) poszukuje posady od 1. 12.
32. albo później w majątku albo
w willi. Koszt podróży sam po-
noszę. Stanisław Kaczmarek ma-
jatość Reslin poczta Stroschin-
Prangschin Wolne m Gdańsk.
zdg 38 884

Rządca - administrator
rutynowany lat 31, rodz. ziem.
12 lat prakt. pierwszorzędne po-
lecenia poszukuje od 1. 1. 32 r.
lub później stałej posady jako zo-
naty lub kawaler wymagania
skromne. Łaskawe zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 38 888

Bezdzietni
poszukują stróżstwa żona po-
sługi. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 891

Pracznia
poszukuje prania Wodna 21 m.
11. rz 3 764

Pracznia
poszukuje prania nierz. czysto.
tanie. Mostowa 34 m. 12.
zdg 38 897

Przychodnia
uczuwa poszukuje posady prania
pracowania cośkolwiek szycia —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 38 901

Panna
z lepszej rodziny która zna go-
towanie. z dobremi świadectwa-
mi poszukuje posady od 1. 11.
od 15 grudnia. Łaskawe oferty
Kurjer Poznański rz 3777

Krawcowa
szyje płaszcz, sukienki w domu
poza domem poszukuje pracy. —
Wozna 18 podwózkę m. 18.
rz 3768

Krawcowa
domowa rutynowana szuka pra-
cy Oferty Kurjer Poznański
rz 3769

Dziewczyna
uczuwa poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 958

Młoda
wyszkolona Nienka z zamilo-
waniem do prac domowych cho-
wa drobny ogrodu i gospodars-
twie wieloletni oraz książkowości pi-
sania na maszynie. lubiana dzieci
muzyczna zamierzona w spor-
cie prosi o przyjęcie do większego
polskiego domu na wsi lub w mie-
ście do wyrocznia pani domu.
Udzieli także lekcji w języku ni-
emieckim. Skromne wymagania.
Łaskawe oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 38 948

Panna
z wykształceniem gimnazjalnym
znająca także język niemiecki.
muzyka, szyje z świadectwami
szuka posady najchętniej do
dzieci lub pomocy w gospodar-
stwie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 803

Ogrodnik
żonaty. 10 lat praktyki we
wszystkich galeziach obeznan
poszukuje posady zaraz lub póź-
niej. Łaskawe zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego zdg 38 787

Dziewczyna
poszukuje posady do 2 osób z
praszaniem z niemieckim języ-
kiem. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 786

Dziewczyna
do wszystkiego z praszaniem
brała kurs gotowania poszukuje
posady do 2 osób. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 38 785

Gospodyn
samodzielną z gotowaniem po-
szukuje posady samotnego pana
lub bezdzietnego małżeństwa za-
raz albo 1. 11. 32. Oferty Kurjer
Poznański rz 5 944

Książkowa
z 3 letnią praktyką znająca ste-
nografię, pisanie na maszynie
poszukuje jakiegokolwiek posady
za skromnym wynagrodzeniem.
Zgłoszenia Chłudowo ul. Polna 1
zdg 38 713

Lakiernik
młody samotny posiadający dobre
zdolności poszukuje pracy podej-
mie się również prac siodlarskich
w majątku Oferty Kurjer Pozn.
zdg 38 754

Panienka
do cukierni jako uczennica posu-
kuje posady. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 38 723

Panienka
z lepszego domu prosi o posadę
do dzieci. zna szydeł. haft filie.
zastąpi panu domu. Jest w kry-
tycznym położeniu dobre swia-
dectwa. Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdg 38 728

Panienka
w krytycznym położeniu szuka
posługi. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 38 722

Poszukuje
posługi za pokojik. Oferty do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 38 747

Dziewczyna
z dobremi świadectwami do wszy-
stkiego z gotowaniem od 1. listo-
pada poszukuje posady. miejsce
wość obojętna. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 38 768

400 zł
kaucji za osiągnięcie posady. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 761

Krawcowa
domowa z praktyką szuka posa-
dy Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 38 765

Młodszy
pomocnik fryzjerski poszukuje po-
sady Oferty Kurjer Poznański
rz 3755

Dziewczyna
samodzielną z dłuższymi swia-
dectwami szuka posady od 1. 11.
z własną pościelą. Łaskawe zgo-
szenia Kurjer Pozn. zdg 38 826
lub pod adres: Anna Jedrzejew-
ska ul. Spokojna 20 22 u op. Ja-
sińskich m. 5. zdg 38 826

300—500 zł
dam kaucję. przyjmie stałą posadę
szofera lub woźnicy Oferty Ku-
rjer Poznański pod zdg 38 893

Przystojna
inteligentna młoda biurowa po-
szukuje posady z utrzymaniem.
A Sz. 24 Bydgoszcz i poste-re-
stanie. rz 5719

Polecam
gospodynie kuchmistrzynie bon-
niane. — Lewadowska. Aleje
Marcinkowskiego 16. zdg 38 883

Poszukuje
posługi z praszaniem Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 385

Kucharka
samodzielną z wykwalifikowa-
niami poszukuje posady do
wszelkich prac domowych Oferty
Kurjer Pozn. zdg 38 549

Panna
pracowała przy bufecie poszuku-
je jakiegokolwiek posady. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 38 365

Dziewczyna
do wszystkiego cośkolwiek goto-
waniem praniem kochająca dzie-
ci poszukuje posady Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 38 363

Technik dentystyczny
po wojskowej bierze w technice
i operatywie poszukuje posady.
miejscowość obojętna. Łaskawe
zgłoszenia proszę do Kurjera Po-
znańskiego zdg 38 410

Pierwszorzędna
gospodyni kucharki poszukuje od
1. 11. ewentl. zaraz posady. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 414

Sumienny
kawaler szuka pracy z kaucją
150 zł. Jagło, Kozięgłowy Po-
znań 10. zdg 38 415

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 553

Dziewczyna
z gotowaniem i własną pościelą
poszukuje posady Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 378

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady za
małym wynagrodzeniem. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 476

Posługaczka
czysta poszukuje posady Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 479

Książkowy
poszukuje pracy. bezgotówkowe
wynagrodzenie. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 449

Inteligentna
panienka lat 18 5 klas gimn z 1½
letnią praktyką biurową szuka
posady biurowej lub kasjerki. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 459

Osoba
znająca język niemiecki uczuwa
z dobrem gotowaniem i dobrmi
świadectwami szuka stałej posa-
dy najchętniej w majątku Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 530

28 WOLNE MIEJSCA

Borowy
bardzo energiczny z własną po-
ścielą fuzja rowerem potrzebny
zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 38 951

Nauczyciel
lub nauczycielka z prawem na-
uczania potrzebna od 1. 11. na wieś
do dwójki dzieci w wieku 8 i 9
lat. Zgłoszenia z kopiami swia-
dectw i wysokością wymaganej
pensji do Kurjera Poznańskiego
zdg 38 947

Poszukuje
sie pokojowa, sumienna czysta.
umiejąca dobrze podawać do
stołu. szyc prasaować dobrze po-
lecona. Adres wskaże Kurjer
Poznański zdg 38 843

Nowe formularze Funduszu Bezrobocia

1. Wyciąg z ksiąg plac... 2 gr.
2. Zawiadomienie o robotnikach nowo-
przyjętych:
a) mały format na 6 nazwisk... 1 „
b) duży... 2 „
3. Zawiadomienie o robotnikach zwol-
nionych:
a) mały format na 6 nazwisk... 1 „
b) duży... 2 „
4. Formularz do zgłoszenia prawa do
korzystania z zasiłków Funduszu
Bezrobocia... 2 „

za egzemplarz loco drukarnia. Przy zamówie-
niach zamiejscowych należy doliczyć na porto:

przy 50 egzemplarzach	25 groszy
100	50
200	60
ponad 200	70

Drukarnia Polska S. A.
Poznań, św. Marcin 70.

zr 15 650

Fryzjerka
na soboty potrzebna Grobla 17.
zdg 38 829

Chłopak
wyżej lat 16 do posyłek i prac
domowych może się zgłosić.
Gdzie wskaże Kurjer Poznański
zdg 38 936

Młodszy
pomocnik brzozy delikatesów
dobry pracownik dobrymi refe-
rencjami: możliwe fotografia za-
raz potrzebny Benon Jarza
Bydgoszcz Marsz. Focha 10.
zdg 38 941

Kwiaciarka
potrzebna zaraz. Zgłoszenia
Kwiaciarnia. Wiosna. Aleje
Marcinkowskiego 21 zdg 38 812

Posługaczki
młodszej praniem może zamie-
ścić poszukuje samotny Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 841

Apteka
w Poznaniu poszukuje młodsze-
go wypracowanego magistrza wia-
dającego językiem niem. Zgo-
szenia z podaniem dokł. refe-
rencji i warunków Kurjer Pozn.
zdg 38 297

Uczennica
do składu cukierniczo-
go zaraz Bartkowska Strze-
lecka 3 b m. 5 zdg 38 776

Do wszystkiego
dobrem gotowaniem praniem
potrzebna zaraz. Plac Św.eto
krzyński 4 I. zdg 38 946

Służąca
z gotowaniem zaraz potrzebna
Zydowska 26 m. 13. rz 3779

Uczennica
z praktyką do składu artykułów
damskich potrzebna Oferty Ku-
rjer Poznański rz 37 71

Dzielnia
prasowaczka oraz uczennica po-
trzebna zaraz. Mostowa 37 ora
sowalnia. rz 3767

**Inteligentne
panie i panienki**
do lekkiej akwizycji. Zgłoszenia
osobiste od godz. 5—6 Podgórna
6. mieszkanie 8. zdg 38 932

Uczennica
młodsza potrzebna Skład rzec
nicki Wodna 9. zdg 38 694